

ДОДАТОК А**БЕСІДА**

Шановні вчителі!

Ознайомтеся, будь ласка, з наведеними питаннями і дайте на них відповіді.

1. Як Ви розумієте сутність лінгводидактичної компетентності вчителя української мови у початковій школі?
2. Які компетенції, на Вашу думку, необхідно формувати у майбутніх учителів української мови початкової школи?
3. Чи проводите Ви уроки української мови на зіставній основі?
4. З якими труднощами Ви стикаєтесь у процесі викладання української мови у класах і школах з кримськотатарською мовою навчання?
5. Чи координуєте Ви свою роботу з іншими вчителями мовного циклу?
6. Як Ви вважаєте, чи достатня забезпеченість навчальними та методичними матеріалами уроків української мови у початковій кримськотатарській школі?
7. Чи достатньо, на Ваш погляд, приділяється уваги лінгводидактичній підготовці вчителів української мови до роботи у школах з кримськотатарською мовою навчання?

Дякуємо за співпрацю!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя початкових класів у полілінгвальному середовищі.

ДОДАТОК Б

КАРТА-ОПИТУВАЛЬНИК

Шановні викладачі!

Просимо Вас як фахівців, які беруть безпосередню участь у професійній підготовці майбутніх учителів української мови, відповісти на поставлені нижче питання, обравши правильну відповідь або запропонувавши власний варіант.

1. На Вашу думку, лінгводидактична компетентність майбутнього вчителя української мови у школі з кримськотатарською мовою навчання – це ...

- а) сукупність знань, умінь та навичок навчання мови в українсько-кримськотатарському середовищі;
- б) сукупність базових та метапредметних компетенцій, що дозволяють успішно здійснювати професійну/навчальну діяльність в умовах навчального контактування української та кримськотатарської мов;
- в) знання та уміння їх застосовувати на уроках української мови;
- г) свій варіант _____

2. Оберіть серед запропонованих методичних прийомів навчання ті, які, на Ваш погляд, сприяють формуванню лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови у багатомовному навчальному середовищі:

- а) зіставлення, порівняння;
- б) порівняння, зіставлення, навчальний переклад;
- в) навчальний переклад;
- г) свій варіант _____

3. Як часто Ви використовуєте обрані Вами вище методичні прийоми?

- а) на кожному занятті;
- б) час від часу;
- в) не використовую взагалі;
- г) свій варіант _____

4. Чи проводите Ви заняття з дисциплін лінгводидактичного циклу на зіставній основі?

- а) так, постійно;
- б) іноді;
- в) майже не провожу;
- г) ні, не провожу.

5. Чи координуєте свою роботу з іншими викладачами дисциплін лінгводидактичного циклу?

- а) так;
- б) іноді, за необхідності;
- в) дуже рідко;
- г) ні, не координую.

6. Чи застосовуєте Ви при викладанні своєї дисципліни бінаправлені вправи та завдання?

- а) так;
- б) іноді;
- в) не використовую взагалі;
- г) свій варіант _____

7. Як Ви оцінюєте рівень сформованості лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів?

- а) високий;
- б) достатній;
- в) середній;
- г) початковий.

Дякуємо за співпрацю!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови у школах з кримськотатарською мовою навчання.

ДОДАТОК В**БЛІЦ-ОПИТУВАННЯ**

Шановні студенти!

Ознайомтеся, будь ласка, з отриманими питаннями та дайте на них відповіді.

Опитування є анонімним.

1. Як Ви вважаєте, чи необхідно формувати лінгводидактичну компетентність у майбутніх учителів української мови?
2. Які саме компетенції, на Вашу думку, слід формувати для якісного викладання предметів мовного циклу у полілінгвальному середовищі?
3. Як часто Ви використовуєте прийоми зіставлення, порівняння та навчального перекладу при побудові планів-конспектів уроків з української мови?
4. Чи знайомі Ви з бінаправленими вправами та завданнями?
5. Чи бажаєте підвищити якість власної професійної підготовки до викладання української мови в умовах співвивчення української, кримськотатарської та російської мов?

Дякуємо за відповіді!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови у школах з кримськотатарською мовою навчання.

ДОДАТОК Г

ОПИТУВАЛЬНИК ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ Р. РАЯНА (адаптовано В.О. Климчуком, О.Л. Музикою)

Призначення методики: визначення рівня сформованості внутрішньої мотивації – навчально-пізнавальних мотивів майбутніх учителів української мови у початковій школі з кримськотатарською мовою навчання

Опис методики: Опитувальник містить 14 питань, розподілених по 4-х субшкалах: задоволення від діяльності, докладені зусилля, почуття компетентності, почуття самореалізації.

Основна вимога до організації дослідження за допомогою «Опитувальника внутрішньої мотивації» Р. Раяна — досліджувані мають працювати із опитувальником одразу після діяльності, інакше ті безпосередні почуття, які вони переживали, можуть із часом знівелюватися і отримані дані будуть розмиті і нечіткі.

Нормативні показники:

Тестові норми для опитувальника не визначено. Максимальний показник, який можна отримати за кожною субшкалою — 5 балів, мінімальний — 1 бал по субшкалі «докладені зусилля», та (-1) бал по трьом іншим субшкалам.

Інструкція:

Чи згодні Ви із запропонованими твердженнями (використовуйте 7-бальну шкалу)?

1	2	3	4	5	6	7
Ні			Частково так			

Текст опитувальника:

1	Робота була нудною.
2	Я виконував(ла) завдання за власним бажанням.
3	Працюючи, я відчував(ла) себе достатньо кваліфікованим(-ою).
4	Я затратив(ла) багато енергії.
5	Я назвав(ла) би цю роботу цікавою.
6	Я задоволений(а) результатом роботи.

7	Я працював(ла) із захопленням.
8	Мені було складно зрозуміти і виконати це завдання.
9	Ніхто не змушував мене виконувати завдання.
10	Я гадаю, що виконав(ла) роботу якісно.
11	Я працював(ла) із задоволенням.
12	Я вважаю, що мав(ла) вибір — виконувати чи не виконувати завдання.
13	Я доклав(ла) багато зусиль, щоб виконати цю роботу.
14	Моя відмова працювати призвела б до негативних висновків.

Обробка результатів:

Задоволення від діяльності $\frac{\text{п.5}+\text{п.7}+\text{п.1}-\text{п.1}}{4}$

Докладені зусилля $\frac{\text{п.4}+\text{п.13}+1 \text{ бал}}{4}$

Почуття компетентності $\frac{\text{п.3}+\text{п.6}+\text{п.10}-\text{п.8}}{4}$

Почуття самореалізації $\frac{\text{п.2}+\text{п.9}+\text{п.12}-\text{п.14}}{4}$

ДОДАТОК Г

ОПИТУВАЛЬНИК МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ К. ЗАМФІР У МОДИФІКАЦІЇ А. РЕАНА (адаптовано здобувачем)

Призначення методики: визначення рівнів сформованості таких параметрів професійної мотивації, як: внутрішня мотивація (ВМ), зовнішня позитивна мотивація (ЗПМ) і зовнішня негативна мотивація (ЗНМ).

Опис методики: опитувальник складається з 7 мотивів, 2 з яких належать до ВМ, 3 — до ЗПМ та 2 — до ЗНМ. Респондент оцінює важливість кожного із мотивів за 4-бальною шкалою.

Інструкція: Прочитайте нижче перераховані мотиви професійної діяльності та дайте оцінку зі значущості для Вас за 4-бальною шкалою.

Бланк опитувальника:

		1	2	3	4
		не важливо (1 бал)	не дуже важливо (2 бали)	скоріше важливо, ніж навпаки (3 бали)	дуже важливо (4 бали)
1	Матеріальна вигода				
2	Кар'єрний зріст				
3	Прагнення уникнути критики з боку керівника або колег				
4	Прагнення уникнути можливих покарань або неприємностей				
5	Прагнення до соціального престижу і поваги з боку інших				
6	Задоволення від самого процесу і результату роботи				
7	Можливість самореалізації в обраній професії				

Інтерпретація результатів:
$$BM = (\text{оцінка пункту 6} + \text{оцінка пункту 7}) / 2$$
$$ЗПМ = (\text{оцінка п.1} + \text{оцінка п.2} + \text{оцінка п.5}) / 3$$
$$ЗНМ = (\text{оцінка п. 3} + \text{оцінка п. 4}) / 2$$

Показником вираженості кожного типу мотивації буде число в межах від 1 до 5 (в тому числі можливо і дробове). На підставі отриманих результатів визначається мотиваційний комплекс особистості, який являє собою тип співвідношення між собою трьох видів мотивації: внутрішньої мотивації (ВМ), зовнішньої позитивної (ЗПМ) та зовнішньої негативної (ЗНМ).

До оптимального мотиваційного комплексу слід відносити наступні два типи поєднання: $BM > ЗПМ > ЗНМ$ і $BM = ЗПМ > ЗНМ$.

Найгіршим мотиваційним комплексом є тип $ЗНМ > ЗПМ > ВМ$.

При інтерпретації слід враховувати не тільки тип мотиваційного комплексу, але і те, наскільки сильно один тип мотивації перевершує інший за ступенем вираженості.

ДОДАТОК Д

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ

В.Г. КАТАШЕВА (адаптовано автором)

Призначення методики: визначення рівня сформованості мотивації професійного навчання студентів.

Опис методики: Оскільки мотивація особистості складається з вольової та емоційної сфер, то питання умовно розділені на дві частини: 24 питання передбачають виявлення рівня свідомого ставлення до проблем навчання, а інші 20 питань – емоційного фізіологічного сприйняття різних видів діяльності в мінливих ситуаціях. Кількість балів кожної шкали характеризує ставлення студента до різних видів навчальної діяльності і кожен шкалу можна аналізувати окремо. Шкала ж, що відрізняється від інших великою кількістю балів, буде позначати рівень мотивації навчання у вузі.

Інструкція: студентам пропонується комплекс питань з варіантами відповідей. Кожна відповідь оцінюється студентами балом від 01 до 05. Шкалування проводиться у бланку відповідей. Кожна шкала, відповідає тому чи іншому рівневі мотивації, може набрати від 11 до 55 балів без урахування цифри 0.

- 01 – впевнено «ні»
- 02 – скоріше «ні», ніж «так»
- 03 – невпевнена (ий), не знаю
- 04 – скоріше «так», ніж «ні»
- 05 – впевнено «так»

Бланк відповідей

початковий рівень	1	5	9	13	17	21	25	29	33	37	41		Разом
середній рівень	2	6	10	14	18	22	26	30	34	38	42		Разом
достатній рівень	3	7	11	15	19	23	27	31	35	39	43		Разом
високий рівень	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44		Разом

Анкета мотивів

1) Що спонукало Вас обрати цю професію?

Відповіді:

1. Боюся залишитися в майбутньому без роботи.
2. Прагну знайти себе в цьому профілі.
3. Цікаві деякі предмети.
4. Тут цікаво вчитися.
5. Вчу, бо всі вимагають.
6. Вчу, щоб не відстати від товаришів.
7. Вчу, тому що більшість дисциплін необхідно для професії, яку я обрав(ла).
8. Вважаю, що необхідно вивчати всі дисципліни.

2) Як Ви пояснюєте своє ставлення до роботи на заняттях?

Відповіді:

9. Активно працюю, коли відчуваю, що настав час звітувати.
10. Активно працюю, коли розумію матеріал.
11. Активно працюю, намагаюся зрозуміти, адже це потрібні дисципліни.
12. Активно працюю, адже подобається вчитися.

3) Як Ви пояснюєте своє ставлення до вивчення профільних дисциплін?

Відповіді:

13. Якщо було б можливо, то пропускав(ла) би непотрібні мені заняття.
14. Мені потрібні знання лише з окремих дисциплін, або тих, які необхідні для майбутньої професії.
15. Вивчати треба тільки те, що необхідно для професії.
16. Вивчати треба все, адже хочеться пізнати якомога більше, і це цікаво.

4) Яка робота на заняттях Вам найбільше подобається?

Відповіді:

17. Слухати лекції викладача.
18. Слухати виступи студентів.
19. Самому аналізувати, міркувати, намагатися вирішити проблему.
20. При вирішенні проблеми прагну докопатися до відповіді сам.

5) Як Ви ставитеся до спеціальних дисциплін?

Відповіді:

21. Вони важко піддаються розумінню.
22. Їх вивчення необхідне для опанування професією.
23. Вивчення спеціальних дисциплін роблять навчання цікавим.
24. Спеціальні дисципліни роблять процес навчання цілеспрямованим і видно, як вони потрібні.

6) Тепер про все!

25. Чи часто буває на занятті так, що нічого не хочеться робити?
26. Якщо навчальний матеріал складний, чи намагаєтесь Ви зрозуміти його до кінця?
27. Якщо на початку заняття Ви були активними, то чи залишаєтесь такими до кінця?
28. Зіткнувшись з труднощами під час отримання нового матеріалу, чи докладете Ви зусиль, щоб зрозуміти до кінця?
29. Чи вважаєте Ви, що важкий матеріал краще не вивчати?
30. Чи вважаєте Ви, що багато чого з того, що вивчається, не знадобиться у майбутній професії?
31. Чи вважаєте Ви, що для життя треба вчити по можливості все?
32. Чи вважаєте Ви, що треба мати глибокі знання зі спеціальних дисциплін, а інші по можливості?
33. Якщо Ви відчуваєте, що щось не виходить, чи зникає у Вас бажання вчитися?
34. Як Ви вважаєте: головне – отримати результат, не важливо, яким чином?
35. При вирішенні проблеми або розв'язанні складного завдання чи шукаєте Ви найраціональніший спосіб?
36. Чи користуєтесь додатковою літературою при вивченні нового матеріалу?
37. Чи важко Вам братися до роботи і чи потрібне Вам якесь стимулювання?
38. Чи буває так, що в університеті вчитися цікаво, а вдома не хочеться?
39. Чи продовжуєте Ви обговорювати лекційний матеріал вдома?
40. Якщо Ви не впоралися з важким завданням, і випадає нагода піти в кіно або на прогулянку, чи станете Ви виконувати завдання?
41. При виконанні домашнього завдання чи сподіваєтесь Ви на чийсь допомогу і чи не проти списати у товаришів?
42. Чи подабається Вам вирішувати типові завдання за зразком?
43. Чи подабаються Вам завдання, які вимагають замислитися?
44. Чи подобаються Вам завдання, де необхідно висувати гіпотези, обґрунтовувати їх теоретично.

ДОДАТОК Е

АНКЕТА

Шановні студенти!

Ознайомтеся, будь ласка, зі змістом отриманої Вами анкети та дайте відповіді на запропоновані питання.

Анкетування є анонімним.

1. Що Ви розумієте під *лінгводидактичною компетентністю*?

---

2. Якими компетенціями, на Вашу думку, має володіти вчитель української мови шкіл з кримськотатарською мовою навчання?

---

3. Як Ви вважаєте, на формування яких компетенцій майбутнього вчителя української мови у полілінгвальному середовищі слід звернути увагу в першу чергу?

---

4. Які шляхи формування цих компетенцій Ви можете запропонувати?

Дякуємо за участь!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови у школах з кримськотатарською мовою навчання.

ДОДАТОК Є

**ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTІ КОГНІТИВНОГО
КОМПОНЕНТА ЛДК МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
У ШКОЛІ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ****ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ**

Шановні студенти!

З метою вивчення Вашого розуміння сутності лінгводидактичної компетентності та її структури просимо Вас обрати правильні відповіді на запропоновані нижче питання.

Анкетування є анонімним.

1. Лінгводидактична компетентність учителя української мови – це:

- а) сукупність знань, умінь та навичок навчання мови в українсько-кримськотатарському середовищі;
- б) сукупність базових та метапредметних компетенцій, що дозволяють успішно здійснювати професійну/навчальну діяльність в умовах навчального контактування української та кримськотатарської мов;
- в) знання та уміння їх застосовувати на уроках української мови.

2. Які з цих явищ – *транспозицію* чи *інтерференцію* – необхідно підтримувати, а які попереджувати і запобігати?

- а) *транспозицію* – підтримувати, а *інтерференцію* – запобігати;
- б) *інтерференцію* – підтримувати, а *транспозицію* – запобігати;
- в) запобігати як *інтерференцію*, так і *транспозицію*.

3. Транспозиція – це:

- а) активізація знань, умінь і навичок;
- б) негативний перенос знань, умінь та навичок з однієї мови в іншу;
- в) позитивний перенос знань, умінь та навичок з однієї мови в іншу.

4. Інтерференція – це:

- а) повторення знань, умінь і навичок;
- б) накладання знань, умінь та навичок з першої мови на другу;
- в) активізація знань, умінь і навичок.

5. Зіставлення – це:

- а) метод;
- б) організуюча основа уроку;
- в) прийом.

6. Порівняння – це:

- а) прийом;
- б) метод;
- в) зіставлення.

7. Навчальний переклад – це:

- а) переклад мовної одиниці з однієї мови іншою;
- б) вираження думки, висловленої однією мовою, граматичними і стилістичними засобами іншої мови у навчальному процесі;
- в) семантизація мовного матеріалу у перекладних вправах.

8. Білінгвальні мовні здібності – це:

- а) оволодіння двома мовами на однаково високому рівні;
- б) взаємозалежне і рівнозначне оволодіння двома мовами, засвоєння рідної та іншомовної культури, швидкість оволодіння рідною і другою мовами, зокрема, ефективність використання мови в процесі комунікації, розвиток учня як двомовної і бікультурної (полікультурної) особистості.
- в) здібності, що сприяють легкості й швидкості набуття мовних знань, умінь та навичок.

9. Результат сформованості усіх компетенцій лінгводидактичної компетентності студентів/ учнів полягає у:

- а) готовності особистості викладати українську мову на належному рівні;
- б) розвиненій мовній і мовленнєвій особистості;
- в) здатності особистості до вивчення мов.

10. Оберіть із переліку запропонованих базові компетенції ЛДК:

- а) комунікативна, загальнопедагогічна, лінгвістична, текстова, соціокультурна, лінгвопедагогічна, мовна;
- б) мовна, перекладацька, бі- і трилінгвальна методична, текстова, соціокультурна, лінгвопедагогічна, лінгвістична;
- в) комунікативна, текстова, лінгвістична, загальнопедагогічна, соціокультурна, лінгвопедагогічна, мовна, загальнометодична, крос-культурна.

11. Оберіть із переліку запропонованих метапредметні компетенції ЛДК:

- а) комунікативна, перекладацька бі- і трилінгвальна методична, крос-культурна, текстова, інформатична, літературознавча;
- б) перекладацька, загальнометодична, бі- і трилінгвальна методична, крос-культурна, предметна, інформатична, літературознавча;
- в) загальнометодична, бі- і трилінгвальна методична, лінгвістична, крос-культурна, предметна, інформатична, перекладацька, мовна.

12. У чому, на Вашу думку, полягає мета бінаправлених вправ та завдань?

- а) у набутті знань та вмінь з двох мов – української та кримськотатарської;
- б) у формуванні за їх допомогою базових компетенцій учнів;
- в) у набутті знань та вмінь щодо формування базових та метапредметних компетенцій як майбутнього вчителя, так і учнів початкових класів.

Дякуємо за участь!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови

у школах з кримськотатарською мовою навчання.

Інтерпретація результатів тесту:

За кожну правильну відповідь студент отримує по 1 балу.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
б	а	в	б	в	а	б	б	б	а	б	в

Рівні сформованості когнітивного компонента ЛДК

Кількість правильних відповідей	Бал	Рівень
12-10	12-10	Високий
9-7	9-7	Достатній
6-4	6-4	Середній
3-0	3-0	Початковий

ДОДАТОК Ж

ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTІ ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТА ЛДК МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ШКОЛІ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Шановні студенти!

Просимо Вас уважно ознайомитися і виконати запропоновані нижче завдання. Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови у полілінгвальному середовищі.

1. Поясніть на конкретному прикладі, у чому полягає різниця між поняттями *компетентність* і *компетенція*.
2. Як Ви поясните однокласнику сутність поняття *лінгводидактична компетентність майбутнього вчителя української мови у школах з кримськотатарською мовою навчання*?
3. Поясніть, чим відрізняються базові компетенції від метапредметних компетенцій майбутніх учителів української мови у кримськотатарській школі?
4. Заповніть таблицю:

**Структура лінгводидактичної компетентності
майбутніх учителів української мови у полілінгвальному середовищі**

<i>Компетенції</i>	
<i>базові</i>	<i>метапредметні</i>
1.	1.
2.	2.
...	...

5. Наведіть приклади вправ і завдань на формування зазначених Вами вище базових компетенцій.
6. При вивченні яких тем з української мови Ви би рекомендували використання власних завдань?
7. Наведіть приклади вправ та завдань на формування двох метапредметних компетенцій. У чому полягає їх особливість?
8. Наведіть приклад вправи з української мови з використанням прийому зіставлення.
9. Наведіть приклад вправи з української мови з використанням прийому навчального перекладу.

Дякуємо за участь!

Інтерпретація результатів тесту:

№ питання	1	2	3	4	5	6	7	8	9
К-сть балів	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Рівні сформованості діяльнісного компонента ЛДК

Рівень	Кількість балів
Високий	36-28
Достатній	27-19
Середній	18-10
Початковий	9-0

ДОДАТОК 3

**ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTІ ДІЯЛЬНІСНОГО
КОМПОНЕНТА ЛДК МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
У ШКОЛІ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ**

БЛАНК КОНТРОЛЬНИХ ВІДПОВІДЕЙ

1. Виконайте вправу та скажіть, на формування якої базової компетенції вона спрямована.

Вправа.

Ранок

Он равлики і ромашки. Це ріка. Коло ріки Романе та Руслане.
Романко ловив окунів, линів і карасів. Коло сіла Мурка.

Д.У. 1) Прочитайте текст.

2) Чи пов'язані в ньому речення за змістом? Чому?

3) Відредагуйте та перекажіть текст.

Д.С. 1) Які знання й уміння формуються у молодших школярів під час виконання подібних вправи?

2. Виконайте вправу та скажіть, на формування якої базової компетенції вона спрямована.

Вправа.

... 'їхати, ... 'єднати, ... 'їзд, ... 'яснення, ... 'явитися, ... 'їсти.

Д.У. 1) Запишіть слова, добравши потрібний префікс. Зверніть увагу на те, що в усіх словах має бути апостроф.

Д.С. 1) Запропонуйте свій варіант ряду слів.

3) Які знання й уміння формуються в учнів під час виконання вправи?

3. Виконайте вправу та скажіть, на формування якої базової компетенції вона спрямована.

Вправа.

Дві сестри

На невеличкій галявинці стоять два дерева: сосна й береза. Дві сестри – старша і молодша.

Старша – сильна і висока, молодша – тендітна і ласкава.

Старша оберігає молодшу від сильних бур і вітрів, а молодша ласкаво дякує їй. Гілля цих дерев переплеллося, стовбури майже торкаються один одного і разом вони тягнуться до сонця.

Ось як треба жити на землі, і тоді в усьому світі буде мир і щастя.

За Г. Демченко

Д.У. 1) За назвою здогадайтеся, про що піде мова в тексті.

2) Який текст Ви зараз прочитали – розповідь, опис чи міркування?

Д.С. 1) Який методичний прийом використано у вправі?

- 2) Яким прийомом Ви би скористалися для відповіді на поставлене учням питання?
 3) Які знання й уміння формуються у процесі виконання вправи?

4. Виконайте вправу та скажіть, на формування якої метапредметної компетенції вона спрямована.

Вправа.

Байдики бити – ...; после дожличка в четверг – ...; хоч трава не рости – ... .

Наприклад: попасть впросак – пошитися в дурні.

- Д.У.** 1) Замініть російський фразеологізм українським, а український російським.
 2) Порівняйте український фразеологізм «бити баклуши» з кримськотатарським «копеклерни сувармакъ».

Д.С.1) Які прийоми співвживчення мовних одиниць використано у завданні?

5. Виконайте вправу та скажіть, який прийом співвживчення мов одиниць у ній використано.

Вправа.

Рос.м.	б'	п'	м'	в'	ф'	д'	т'	з'	с'	-	-	л'	н'	р'	г'	к'	х'	ч'	й
Укр.м.	-	-	-	-	-	д'	т'	з'	с'	дз'	ц'	л'	н'	р'	-	-	-	-	й

- Д.У.** 1) Подивіться на порівняльну таблицю м'яких приголосних російської та української мов. Яких м'яких приголосних немає в українській мові? Яких у російській?
 2) Доберіть слова з м'якими приголосними українською мовою, та слова російською мовою.
Д.С.1) Яка компетенція формується в результаті виконання вправи?
 2) Чи спрямована вона на подолання інтерференційних помилок? Яких саме?

6. Виконайте вправу та скажіть, який прийом співвживчення мов у ній використано.

Вправа.

Д.У.1) Знайдіть еквівалент та заповніть таблицю.

- 1) Не бывает дерева без ветвей, славы – без соратников, друзей. 2) Что посеешь, то и пожнешь. 3) Наука в ліс не веде, а з лісу виводить. 4) Не сачсань оны орансынь. 5) Эр кес озь урф-адетинен ярашыр. 6) Дерево міцне корінням, людина — друзями. 7) Сен иштен кьоркьма, иш сенден кьоркьсынь. 8) Наука – верней золотой поруки. 9) Діло майстра величає. 10) У каждого свой обычай.

Українська мова	Російська мова	Кримськотатарська мова
Що посієш, те й		

пожнеш.		
		Илим – акъыл чокърагъы.
	Дело мастера боится.	
		Къуш къанатына ишана, инсан – достуна.
Яка громада, така її рада.		

Д.С. 1) Які компетенції формується в результаті її виконання?

7.Виконайте вправу та заповніть таблицю.

Вправа.

Відпливти від берега, заїхати до двору, вилетіти зі столиці, злізти з дерева, вийти зі школи, підійти до крамниці.

Зразок: забігти до класу – вибігти з класу.

Д.У. 1) Прочитайте словосполучення.

2) Запишіть словосполучення з протилежним значенням за поданим зразком.

3) Перекладіть кримськотатарською мовою одну пару словосполучень на вибір.

Аналіз вправи		
№	Параметри	Характеристика
1.	Компетенції, на формування яких спрямована подана вправа.	
2.	Знання та уміння, що формуються в результаті виконання вправи.	
3.	Використані прийоми співвивчення мов.	
4.	Вправа бінаправлена чи ні?	
5.	Тема уроку, під час вивчення якої можна запропонувати вправу.	
6.	Сформулюйте завдання уроку, на якому можна застосувати подану вправу.	
7.	На якому етап уроку доцільно виконання цієї вправи?	

Дякуємо за участь!

Ваші відповіді допоможуть нам у педагогічному дослідженні з удосконалення лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя української мови у школах з кримськотатарською мовою навчання.

Інтерпретація результатів тесту:

№ питання	1	2	3	4	5	6	7
Кількість балів	4	4	4	4	4	4	4

Рівні сформованості діяльнісного компонента ЛДК

Рівень	Кількість балів
Високий	28-22
Достатній	21-15
Середній	14-8
Початковий	7-0

ДОДАТОК І

ВИЯВЛЕННЯ КІЛЬКІСНОГО ВИРАЖЕННЯ РІВНЯ САМООЦІНКИ С.А. БУДАССІ

Призначення методики: визначення рівня сформованості рефлексивного компонента студентів.

Інструкція: Студентам пропонується заповнити бланк самооцінки у кілька кроків.

Бланк самооцінки особистості

П.І.Б. _____
Дата _____ Спеціалізація _____

1	2	3	4	5
N	Якості	N	d	d ²
	вередливість			
	впертість			
	енергійність			
	ентузіазм			
	життєрадісність			
	запальність			
	легковажність			
	наполегливість			
	недовірливість			
	нервозність			
	нерішучість			
	обережність			
	пасивність			
	повільність			
	поступливість			
	сміливість			
	сором'язливість			
	терплячість			
	холодність			
	цікавість			
$R = 1 - 0,00075 \times \Sigma d^2$				Σd^2 :

Кроки:

1. Прочитайте уважно всі слова, що характеризують якості особистості. Розгляньте ці якості з погляду корисності, соціальної значущості. Оцініть кожне з них в межах від 20 до 1 бала. Оцінку «20» проставте у колонці 1 «N» бланка зліва від тієї якості, яка, на вашу думку, є найважливішою. Оцінку «1» –

зліва від якості, яка найменш важлива. Оцінки від «2» до «19» розташуйте відповідно до Вашого ставлення до всіх інших якостей. Пам'ятайте, жодна оцінка не повинна повторитися. Загніть ліву частину бланка з оцінками таким чином, щоб їх не було видно.

2. У колонці 3 відзначте оцінкою «20» якість, яка, на вашу думку, притаманна Вам більше за всі інші. Оцінкою «19» – якість, властива вам дещо менше і т.д. Нарешті, оцінкою «1» – якість, найменш характерна для Вас.

Обробка результатів:

1. Відігніть ліву частину бланка. Від оцінки, що стоїть у колонці 1 відніміть оцінку з колонки 3 і результат запишіть в колонку 4 «d» ($1\langle N \rangle - 3\langle N \rangle = 4\langle d \rangle$).

2. Зведіть отримані оцінки в квадрат і другий результат запишіть у колонку 5 ($4\langle d \rangle^2 = 5\langle d^2 \rangle$).

3. Складіть всі значення колонки 5 і запишіть внизу отриману суму (Σd^2).

4. Помножте цю суму на 0,00075.

5. З одиниці відніміть отриманий результат ($R = 1 - 0,00075 \times \Sigma d^2$).

Інтерпретація результатів:

Значення R будуть знаходитися в межах [-1; 1].

Рівні самооцінки						
Неадекватно низький	Низький	Нижче за середній	Середній	Вище за середній	Високий	Неадекватно високий
[-1; 0]	[0, 0,2]	[0,21; 0,3]	[0,31; 0,5]	[0,51; 0,65]	[0,66; 0,8]	[0,8; 1]

ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ СФОРМОВАНOSTІ РЕФЛЕКСИВНОГО КОМПОНЕНТА ЛДК МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Рівень	Рівні самооцінки	Характеристика рівнів
Високий	Вище за середній, середній	Студент поважає себе, але знає свої слабкі сторони і прагне до самовдосконалення, саморозвитку; здатний до об'єктивної оцінки власних навчальних досягнень. Рефлексивна діяльність здійснюється ним свідомо.
Достатній	Високий	Студент заслужено цінує, поважає себе, задоволений собою, але іноді не згоден з критикою інших. Здатен до завищення оцінки власних досягнень, здійснення самоаналізу та самовдосконалення потребує постійного стимулювання. Свідомо, але не регулярно здійснює рефлексивну діяльність.
Середній	Нижче за середній	Самооцінка студента не завжди є об'єктивною, зазвичай занижена. Рефлексивну діяльність здійснює не регулярно.
Початковий	Неадекватно низький, низький, неадекватно високий	Самооцінка студента неадекватно завищена або занижена. Не вміє давати об'єктивну оцінку власним досягненням. Студенту притаманний ідеалізований образ власної особистості і можливостей, цінності для оточуючих, для загальної справи. Або навпаки – студент невпевнений у собі, нездатний до самореалізації. Здатність до рефлексії на низькому рівні.

ДОДАТОК Й

**ОЦІНКА ЗАПОВНЕНOSTІ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО РЕЗЮМЕ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ З КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ**

Шановні студенти!

Дайте оцінку власного лінгводидактичного резюме.

Лінгводидактичне резюме						
№	Наповнення	Шкала оцінювання	Бал			
			4	3	2	1
1.	Реферати з тем спецсемінару	1 реферат – 1 б. (макс. – 4 бали)				
2.	Доповіді з тем спецсемінару	1 доповідь – 1 б. (макс. – 4 бали)				
3.	Результати підсумкового тестування (кількість правильних відповідей)	25 – 4б. 20 – 3б. 10 – 2 б. 5 – 1 б.				
4.	Самостійно проаналізовані, виконані та складені завдання і вправи з формування базових та метапредметних компетенцій	Вправи і завд. на: 14 комп-цій – 4 б. 12 комп-цій – 3 б. 9 комп-цій – 2 б. 7 комп-цій – 1 б.				
5.	Фрагменти та плани-конспекти уроків з української мови з формування базових та метапредметних компетенцій учнів	К-сть фрагм.і пл.- консп. ур-в: 4 – 4 б. 3 – 3 б. 2 – 2 б. 1 – 1 б.				
6.	Відповіді та відвідування лекційних та семінарських занять зі спецсемінару	Поточний контроль: середній бал:				

		«5» - 4 б. «4» - 3 б. «3» - 2 б. «менше 3» - 1 б.				
7.	Рецензії на науково-методичні статті	з 4 тем – 4б. з 3 тем – 3б. з 2 тем – 2 б. з 1 тем – 1 б.				

Інтерпретація результатів:

28 б. – «відмінно»

21 б. – «добре»

14 б. – «задовільно»

7 б. – «незадовільно»

ДОДАТОК К

ЛІНГВОДИДАКТИЧНЕ РЕНОМЕ

Шановні студенти!

Заповніть, будь ласка, лінгводидактичне реноме, оцінивши власний рівень володіння компетенціями ЛДК

Прізвище, ініціали _____

Група _____

№	Компетенція	Рівень володіння компетенцією			
		високий	достатній	середній	початковий
1	Комунікативна				
2	Мовна				
3	Лінгвістична				
4	Соціокультурна				
5	Лінгвопедагогічна				
6	Загальнопедагогічна				
7	Текстова				
8	Перекладацька				
9	Бі- і трилінгвальна методична				
10	Крос-культурна				
11	Предметна				
12	Інформатична				
13	Загальнометодична				
14	Літературознавча				

Я володію ЛДК на _____ рівні.

ДОДАТОК Л

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И МОЛОДЕЖИ
РЕСПУБЛИКИ КРЫМ**

**РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«КРЫМСКИЙ ИНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»**

Кафедра теории и практики начального образования

«УТВЕРЖДАЮ»
Заведующий кафедрой
_____ (Р.Р. Девлетов)
«13» октября 2014 года

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА СПЕЦСЕМИНАРА
«Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української
мови початкової школи»**

направление подготовки **44.03.01 Педагогическое образование**

профиль **Начальное образование**

Психолого-педагогический факультет

Симферополь, 2014

Содержание учебно-методического комплекса

Рабочая программа учебной дисциплины	
1. ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЙ РАЗДЕЛ	
Цель и задачи учебной дисциплины	
Место дисциплины в структуре ООП	
Требования к результатам освоения дисциплины	
2. СОДЕРЖАНИЕ И СТРУКТУРА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ	
Содержание разделов дисциплины	
Тематический план изучения дисциплины	
3. ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ	
Тематический план лекций	
Темы семинарских занятий.....	
Темы практических занятий.....	
Перечень лабораторных работ	
Самостоятельная работа студентов	
4. ТЕМАТИКА КУРСОВЫХ РАБОТ (ПРОЕКТОВ)	
5. ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ	
6. СИСТЕМА КОНТРОЛЯ	
Формы и график текущего контроля	
Формы итогового контроля	
Оценочные средства.....	
7. УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ	
8. МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ.....	
9. ЛИСТ ДОПОЛНЕНИЙ И ИЗМЕНЕНИЙ, ВНЕСЕННЫХ В РАБОЧУЮ ПРОГРАММУ	
Методические рекомендации по выполнению курсовой работы (проекта)	
Методические рекомендации по выполнению семинарских работ.....	
Практическая (Лабораторная) работа № 1.....	
Вопросы для подготовки к зачету по дисциплине.....	

Рабочая программа спецсеминара «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» для бакалавриата направления 44.03.01 Педагогическое образование профиля Начальное образование составлена на основании ФГОС ВО (ВПО) и учебного плана по направлению бакалаврской подготовки 44.03.01 Начальное образование, утвержденного ректором РВУЗ «КИПУ» от «____» _____ № _____.

Составитель рабочей программы преподаватель Асанова А.Э.

Рабочая учебная программа утверждена на кафедре теории и практики начального образования

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Заведующий кафедрой _____ (Девлетов Р.Р.)

Рабочая учебная программа одобрена и утверждена на заседании УМК психолого-педагогического факультета

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Председатель УМК _____ ( )

Рабочая учебная программа переутверждена на заседании кафедры _____

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Примечание: После рабочей программы прикладывается «Лист дополнений и изменений, внесенных в рабочую программу».

Заведующий кафедрой _____ ( )

Рабочая учебная программа переутверждена на заседании кафедры _____

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Примечание: После рабочей программы прикладывается «Лист дополнений и изменений, внесенных в рабочую программу».

Заведующий кафедрой _____ ( )

1. ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЙ РАЗДЕЛ

1.1. Цель и задачи учебной дисциплины

Цель спецсеминара «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» заключается в формировании у студентов базовых и метапредметных компетенций лингводидактической компетентности, необходимых для качественного преподавания украинского языка в начальной школе с крымскотатарским языком обучения.

Учебные задачи данного спецсеминара:

- ознакомить студентов с теоретическими основами формирования лингводидактической компетентности учащихся на уроках украинского языка в классах с крымскотатарским языком обучения;
- дать студентам знания о сущности и структуре лингводидактической компетентности для успешного осуществления профессиональной деятельности;
- ознакомить студентов с программными требованиями языковой подготовки учащихся начальных классов;
- сформировать у студентов базовые и метапредметные компетенции лингводидактической компетентности;
- научить студентов использовать таблицы компетенций при формировании и развитии у них лингводидактической компетентности;
- активизировать в практическом и методическом опыте студентов использование таких приемов, как сопоставление, сравнение, учебный перевод, реализацию межпредметных связей;
- научить студентов составлять и использовать в своей профессиональной деятельности систему би- и трилингвальных заданий и упражнений, направленных на формирование конкретных компетенций учащихся;
- обеспечить самостоятельную разработку студентами содержания уроков украинского языка в билингвальной учебной среде, а также изготовление дидактических материалов, средств наглядности для них.

1.2. Место дисциплины в структуре ООП

Данный учебный курс относится к профессиональному циклу вариативной части.

Дисциплины, учебные курсы, на освоении которых базируется данный спецсеминар:

Б.1.02 «Философия»

Б.3.05 «Общие основы педагогики»

Б.3.01 «Общая психология»

Б.4.20 «Современный украинский язык»

Б.1.В.07 «Украинский язык (по проф.напр.)»

Б.4.В.36 «Методика учебного перевода (украинский, русский)»

Б.4.В.29 «Методика учебного перевода (крымскотатарский, русский)»

Б.4.В.31 «Основы билингвального обучения языкам (русско-украинский)»

Б.4.В.21 «Основы билингвального обучения языкам (русско-крымскотатарский)»

Б.4.05 «Методика преподавания украинского языка в начальной школе»

Дисциплины, учебные курсы, для которых необходимы знания, умения, навыки, приобретаемые в результате изучения данной дисциплины (учебного курса):

Б.4.05 «Методика преподавания украинского языка в начальной школе»

Б.4.06 «Методика преподавания русского языка в начальной школе»

Б.4.07 «Методика преподавания крымскотатарского языка в начальной школе»

Б.4.В.31 «Основы билингвального обучения языкам (русско-украинский)»

Б.4.В.21 «Основы билингвального обучения языкам (русско-крымскотатарский)»

Б.4.В.36 «Методика учебного перевода (украинский, русский)»

Б.4.В.29 «Методика учебного перевода (крымскотатарский, русский)»

1.3. Требования к результатам освоения дисциплины

В результате освоения спецсеминара у студента должны быть сформированы следующие компетенции:

Общекультурные компетенции (ОК):

- владение культурой мышления, способность к обобщению, анализу, восприятию информации, постановке цели и выбору путей ее достижения (ОК-1);
- способность логически верно выстраивать устную и письменную речь (ОК-6);
- готовность к взаимодействию с коллегами, к работе в коллективе (ОК-7);
- готовность использовать основные методы, способы и средства получения, хранения, переработки информации, готовность работать с компьютером как средством управления информацией (ОК-8);
- готовность использовать нормативные правовые документы в своей деятельности (ОК-13);
- готовность к толерантному восприятию социальных и культурных различий, уважительному и бережному отношению к историческому наследию и культурным традициям (ОК-14);
- способность использовать навыки публичной речи, ведения дискуссии и полемики (ОК-16).

Профессиональные компетенции (ПК):

- осознание социальной значимости своей будущей профессии, обладание мотивацией к осуществлению профессиональной деятельности (ОПК-1);
- владение основами речевой профессиональной культуры (ОПК-3);
- способность нести ответственность за результаты своей профессиональной деятельности (ОПК-4);
- способность к подготовке и редактированию текстов профессионального и социально значимого содержания (ОПК-5);
- способность решать задачи воспитания и духовно-нравственного развития личности обучающихся (ПК-2);
- готовность применять современные методики и технологии, методы диагностирования достижений обучающихся для обеспечения качества учебно-воспитательного процесса (ПК-3);
- способность организовывать сотрудничество обучающихся, поддерживать активность и инициативность, самостоятельность обучающихся, их творческие способности (ПК-7);
- способность выявлять и использовать возможности региональной культурной образовательной среды для организации культурно-просветительской деятельности (ПК-10);
- готовность использовать систематизированные теоретические и практические знания для определения и решения исследовательских задач в области образования (ПК-11);
- способность разрабатывать современные педагогические технологии с учетом особенностей образовательного процесса, задач воспитания и развития личности (ПК-12);
- способность использовать в учебно-воспитательной деятельности основные методы научного исследования (ПК-13).

В результате освоения компетенций студент должен:

знать:

- цель и задачи лингводидактики;
- терминологический аппарат изучаемого спецсеминара, а также его использование в своей учебной и профессиональной деятельности;
- программные требования к языковому образованию младших школьников;
- психолингвистические и лингводидактические основы обучения украинскому языку в начальной школе;
- краткий историко-критический обзор становления и развития компетентностного подхода в языковом образовании;
- о сущности и структуре лингводидактической компетентности, а также значимости каждого из ее компонентов для успешного преподавания

украинского языка в начальной школе с крымскотатарским языком обучения;

- методику формирования базовых и метапредметных компетенций языковой личности;

- методику использования системы би- и трилингвальных заданий и упражнений на уроках украинского языка в начальной школе;

- методику составления фрагментов и планов-конспектов уроков украинского языка для начальных классов с крымскотатарским языком обучения.

уметь:

- использовать лингводидактические понятия в собственной речи;
- работать с таблицами компетенций при выполнении и разработке заданий и упражнений;

- классифицировать виды заданий и упражнений по их направленности на формирование у учащихся конкретных компетенций;

- разрабатывать задания и упражнения на их формирование на уроках украинского языка в билингвальной учебной среде;

- самостоятельно и обоснованно подбирать и правильно применять приемы и методы обучения украинскому языку в начальной школе с крымскотатарским языком обучения;

- активно использовать приемы сопоставления, сравнения, учебного перевода, а также реализовывать межпредметные связи;

- выделять критерии и показатели сформированности компетенций учащихся начальных классов;

- составлять фрагменты и планы-конспекты уроков украинского языка с использованием заданий и упражнений, направленных на формирование базовых и метапредметных компетенций младших школьников;

- планировать и проводить уроки украинского языка в условиях соизучения украинского, крымскотатарского и русского языков;

владеть:

- ключевыми лингводидактическими понятиями;
- навыками анализа, отбора, составления и использования заданий и упражнений, направленных на формирование конкретных компетенций младших школьников;

- способами совершенствования профессиональных знаний и умений;
- навыками создания положительной мотивации на уроках украинского языка в начальной школе;

- навыками предупреждения и преодоления интерференции при соизучении украинского и крымскотатарского языков;
- способами установления контактов и поддержания взаимодействия с учениками в условиях поликультурной образовательной среды;
- навыками отбора и использования наиболее эффективных приемов и методов при составлении фрагментов и планов-конспектов уроков украинского языка для учащихся начальной школы с крымскотатарским языком обучения.

2. СОДЕРЖАНИЕ И СТРУКТУРА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

2.1. Содержание разделов дисциплины

№ п/ п	Наименование раздела дисциплины (темы)	Содержание	Формируемые компетенции	Результаты освоения (знать, уметь, владеть)	Образовательные технологии	Учебно-методическая литература
1	2	3	4	5	6	7
1.	Тема 1. Мета і завдання спецсемінару	Сучасні вимоги до вчителя початкової школи. Мета, завдання, об'єкт і предмет спецсемінару. Основні поняття, структура і особливості побудови курсу. Зв'язок спецсемінару з іншими дисциплінами та педагогічною практикою.	ОК-1, ОК-7, ОПК-1, ПК-2, ПК-11, ПК-13	знати: мету і завдання спецсемінару; термінологічний апарат спецсемінару, а також його використання у своїй навчальній і професійній діяльності; програмні вимоги до мовної підготовки молодших школярів; уміти: використовувати лінгводидактичні поняття у власному мовленні; володіти: термінологічним апаратом спецсемінару; способами вдосконалення професійних знань та умінь.	Лекція з елементами бесіди	О-4, 8, 9, Д-3, 9,18, СИ-13, 15, 27, ЭИР-1, 2

2.	Тема 2. Методологічні засади лінгводидактики	Уточнення понять «дидактика», «лінгводидактика». Об'єкт, предмет і завдання лінгводидактики. Її основні поняття. Короткий експурс до історії виникнення та становлення лінгводидактики як науки.	ОК-1, ОК-8, ПК-3, ПК-7, ПК-12, ПК-13	знати: термінологічний апарат спецсеминару, а також його використання у своїй навчальній і професійній діяльності; уміти: використовувати лінгводидактичні поняття у власному мовленні; володіти: термінологічним апаратом спецсеминару; способами вдосконалення професійних знань та умінь.	Лекція, самостійна робота з науково-методичною літературою	О- 7, 8, Д- 2, 4, 6, 21, СИ- 15, ЭИР- 2
3.	Тема 3. Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі	Взаємозв'язок і взаємозалежність індивідуально-психічних властивостей особистості і навчання мовам (сприйняття, пам'ять, мислення, мовлення). Мотивація до навчальної діяльності. Види мотивів. Мовленнєві та мовні здібності, білінгвальні мовні здібності. Основні методи, прийоми, засоби, технології	ОК-6, ОК-7, ПК-12, ПК-13	знати: ключові поняття з теми; психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі; уміти: використовувати лінгводидактичні поняття у власному мовленні; орієнтуватися в основних методах, прийомах, засобах, технологіях та	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота з науково-методичною літературою	О- 1, 3, 7, Д- 3, 4, 15 СИ- 7, 16 ЭИР- 1, 2

		та принципи навчання української мови у початковій школі.		принципах навчання української мови у початковій школі; володіти: термінологічним апаратом спецсемінару; прийомами створення мотивації на уроках української мови; способами вдосконалення професійних знань та умінь; навичками попередження й подолання інтерференції при співвивченні української, кримськотатарської та російської мов.		
4.	Тема 4. Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці.	Короткий історико-критичний огляд становлення й розвитку компетентнісного підходу у мовній освіті. Проблема співвідношення та визначення понять «компетентність» і «компетенція». Американський та європейський підходи.	ОК-7, ОК-13, ОПК-1, ОПК-4, ПК-7, ПК-11, ПК-13	знати: термінологічний апарат з теми спецсемінару; про становлення й розвиток компетентнісного підходу в освіті; особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці; уміти: пояснювати й використовувати у власному мовленні ключові поняття компетентнісного підходу;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота з науково-методичною літературою	О- 2, 4, 5 Д- 13,18, 19, СИ- 2, 3, 6, 7, 17, 18, 20, 22, 23,28, ЭИР- 2

				володіти: навичками орієнтації у термінологічній системі компетентнісного підходу.		
5.	Тема 5. Сутність і структура лінгводидактич ної компетенції компетентно сті	Поняття «лінгводидактична компетентність», її сутність. Структура лінгводидактич ної компетенції: базові та метапредметні компетенції.	ОК-1, ОПК-1, ОПК-4, ПК-11, ПК-12	знати: термінологічний апарат спеціалізованого, а також його використання у своїй навчальній і професійній діяльності; про сутність і структуру лінгводидактичної компетентності, а також значення кожного з її компонентів для успішного викладання української мови у початковій школі з кримськотатарською мовою навчання; уміти: використовувати лінгводидактичні поняття у власному мовленні; пояснювати сутність лінгводидактичної компетенції та розрізняти її компоненти; розрізняти базові та метапредметні компетенції;	Лекція- візуалізація, семінарське заняття, самостійна робота з науково- методичною літературою	О- 2, 4, Д- 6, СИ- 3,11, 17, 23,26, ЭИР- 2,3

				володіти: термінологічним апаратом спецсеминару.		
6.	Тема 6. Методика формування комунікатив ної компетенції	Методична сутність комунікативної компетенції. Її характеристика та зміст. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток комунікативної компетенції. Добір та складання власних завдань і вправ. Ознайомлення і робота з таблицею змісту комунікативної компетенції. Активізація в практичному і методичному досвіді студентів використання прийомів зіставлення, порівняння, навчального перекладу, реалізацію міжпредметних зв'язків. Ознайомлення з лінгводидактичним резюме.	ОК-1, ОК-8, ОК-16, ПК-3, ПК-12	знати: про сутність і зміст комунікативної компетенції, а також її місце у структурі лінгводидактичної компетентності; методику її формування; методику використання системи завдань і вправ на уроках української мови у початковій школі; уміти: працювати з таблицею змісту комунікативної компетенції під час виконання і розробки завдань та вправ; розробляти завдання і вправи на формування комунікативної компетенції в білінгвальному навчальному середовищі; самостійно й обґрунтовано добирати і правильно застосовувати прийоми й методи навчання української мови в початковій школі з	Лекція, семінарське заняття, моделювання, проектна діяльність	О- 1, 2, 4, 9, Д- 1,8,12, СИ- 3, 6, 8, 13, ЭИР- 1, 2

				<p>кримськотатарською мовою навчання; активно використовувати такі прийоми, як зіставлення, порівняння, навчальний переклад, а також реалізовувати міжпредметні зв'язки; забезпечувати цілеспрямованість мовного середовища і високу культуру мовлення на уроках української мови;</p> <p>володіти:</p> <p>термінологічним апаратом спецсемінару; навичками виконання, відбору та складання завдань і вправ, спрямованих на формування комунікативної компетенції; способами встановлення контактів і підтримання взаємодії з учнями в умовах полікультурного освітнього середовища.</p>		
7.	<p>Тема 7.</p> <p>Методика формування мовної компетенції</p>	<p>Методична сутність мовної компетенції.</p> <p>Її зміст та місце у структурі ЛДК.</p> <p>Виконання системи</p>	<p>ОК-6,</p> <p>ОК-13,</p> <p>ОПК-1,</p> <p>ПК-2,</p>	<p>знати:</p> <p>про сутність і зміст мовної компетенції; методику її формування та розвитку; методику</p>	<p>Семінарське заняття,</p> <p>групова робота,</p> <p>моделювання,</p>	<p>О- 1, 4, 5, 6, 9,</p> <p>Д- 1, 5, 8, 13,</p> <p>СИ- 3, 6,</p>

		<p>бінаправлених завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток мовної компетенції.</p> <p>Ознайомлення і робота з таблицею змісту мовної компетенції.</p> <p>Добір та складання власних завдань і вправ із застосуванням прийомів зіставлення, порівняння та навчального перекладу.</p>	ПК-7	<p>використання системи завдань і вправ на уроках української мови у початковій школі;</p> <p>уміти:</p> <p>працювати з таблицею змісту мовної компетенції; розробляти завдання і вправи на її формування та розвиток у полікультурному середовищі; самостійно й обґрунтовано добирати і правильно застосовувати прийоми й методи навчання української мови; активно використовувати прийоми зіставлення, порівняння, навчального перекладу, а також реалізовувати міжпредметні зв'язки;</p> <p>володіти:</p> <p>категоріальним апаратом спецсемінару; навичками виконання, відбору та складання завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток мовної компетенції; навичками розрізнення комунікативної та мовної компетенцій.</p>	<p>проблемні ситуації, проектна діяльність</p>	9, 12, 14, 21, ЭИР- 2
--	--	--	------	---	--	-----------------------

8.	<p>Тема 8. Методика формування лінгвістичної компетенції</p>	<p>Методична сутність лінгвістичної компетенції. Її характеристика та зміст. Виконання завдань та вправ, спрямованих на формування та розвиток лінгвістичної компетенції. Ознайомлення і робота з таблицями змісту лінгвістичної компетенції; навчальних лінгвістичних словників української мови; навчальних дво- і тримовних словників і довідників. Добір та складання власних завдань і вправ.</p>	<p>ОК-7, ОК-8, ОК-14, ПК-2, ПК-13</p>	<p>знати: визначення лінгвістичної компетенції; методику її формування та розвитку; методику складання та використання системи завдань та вправ на формування лінгвістичної компетенції учнів; уміти: працювати з таблицями змісту лінгвістичної компетенції; навчальних лінгвістичних словників української мови; навчальних дво- і тримовних словників і довідників; класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних компетенцій; розробляти завдання і вправи на формування лінгвістичної компетенції в білінгвальному навчальному середовищі; володіти: навичками відбору, складання та використання завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток лінгвістичної компетенції.</p>	<p>Семінарське заняття, моделювання, проблемні ситуації, проектна діяльність</p>	<p>О- 4, 6, Д- 8, 13, 20, СИ- 3, 6, 7, 14, 25</p>
----	---	--	---	---	--	---

9	Тема 9. Методика формування соціокультурної компетенції	Методична сутність і зміст соціокультурної компетенції. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток даної компетенції. Робота з таблицею змісту соціокультурної компетенції. Добір та складання власних завдань і вправ на її формування в учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання.	ОК-1, ОК-6, ОК-7, ОК-16, ОПК-1, ПК-10	знати: про сутність і зміст соціокультурної компетенції; методику її формування та розвитку; методику добору, складання і використання системи завдань і вправ з її формування. уміти: працювати з таблицею змісту соціокультурної компетенції; розробляти завдання і вправи з її формування у полікультурному середовищі; активно застосовувати прийоми зіставлення, порівняння, навчального перекладу, а також реалізовувати міжпредметні зв'язки; класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних базових компетенцій; володіти: навичками виконання, відбору та складання завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток соціокультурної	Лекція, семінарське заняття, моделювання, проблемні ситуації, проектна діяльність, самостійна робота з науково-методичною літературою	О- 2, 3, 4, Д- 2,3, 10, 12, 13, 18, СИ- 3, 6, 8, 14, 25, ЭИР - 2
---	---	--	---------------------------------------	--	---	--

				компетенції; навичками теоретичного та практичного розрізнення завдань та вправ на формування базових компетенцій ЛДК.		
10	Тема 10. Методика формування лінгвопедагогічної компетенції	Методична сутність лінгвопедагогічної компетенції. Її зміст та методика формування у полікультурному середовищі. Виконання системи бінарних завдань і вправ із використанням таблиці змісту лінгвопедагогічної компетенції. Добір та складання власних завдань і вправ.	ОК-8, ОК-14, ОПК-4, ПК-2, ПК-7	знати: визначення лінгвопедагогічної компетенції; її значення в структурі ЛДК; методику формування та розвитку лінгвопедагогічної компетенції; методику використання системи бі- і трилінгвальних завдань та вправ на уроках української мови у початковій школі; уміти: працювати з таблицею змісту лінгвопедагогічної компетенції під час виконання і розробки завдань і вправ; класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних компетенцій; розробляти завдання і вправи на формування лінгвопедагогічної компетенції;	Семінарське заняття, моделювання, проблемні ситуації, проектна діяльність	О- 4, Д- 4,8,12, СИ-15, 25

			<p>самостійно й обгрунтовано добирати і правильно застосовувати прийоми й методи навчання; активно використовувати такі прийоми, як зіставлення, порівняння, навчальний переклад; забезпечувати цілеспрямованість мовного середовища і високу культуру мовлення на уроках української мови;</p> <p>володіти:</p> <p>навичками відбору, складання та використання завдань і вправ, спрямованих на формування лінгвопедагогічної компетенції; способами вдосконалення професійних знань та умінь; навичками попередження й подолання інтерференції при співвивченні української, кримськотатарської та російської мов; способами встановлення контактів і підтримання взаємодії з учнями в умовах полікультурного освітнього середовища.</p>		
--	--	--	---	--	--

11	<p>Тема 11. Методика формування загальнопедагогічної та текстової компетенцій</p>	<p>Методична сутність загальнопедагогічної компетенції. Шляхи її формування у білінгвальному навчальному середовищі. Особливості змісту текстової компетенції. Її місце у структурі ЛДК. Система завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток текстової компетенції у полікультурному середовищі.</p>	<p>ОК-1, ОК-8, ОПК-1, ОПК-5, ПК-7, ПК-11</p>	<p>знати: про сутність і зміст загальнопедагогічної та текстової компетенцій; методику добору, складання і використання системи завдань і вправ з їх формування.</p> <p>уміти: працювати з таблицею змісту текстової компетенції; виконувати, добирати і розробляти завдання і вправи з формування цих компетенцій у полікультурному середовищі; активно застосовувати прийоми зіставлення, порівняння, навчального перекладу, а також реалізовувати міжпредметні зв'язки; класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних базових компетенцій;</p> <p>володіти: навичками виконання, відбору та складання завдань і вправ, спрямованих на формування та</p>	<p>Лекція, проблемні ситуації, моделювання, проектна діяльність</p>	<p>О- 1, 2, 4, 6, Д- 3, 4, 8, 14, 20, СИ- 3, 6, 7, 8, 10, ЭИР- 2</p>
----	--	---	--	---	---	--

				розвиток соціокультурної компетенції; навичками теоретичного та практичного розрізнення завдань та вправ на формування базових компетенцій ЛДК.		
12	Тема 12. Методика формування метапредметних компетенцій	Методична сутність метапредметних компетенцій ЛДК. Їх характеристика та розкриття змісту кожної з них. Особливості формування та розвитку перекладацької, бі- і трилінгвальної методичної, крос-культурної, предметної, інформатичної, загальнометодичної та літературознавчої компетенцій.	ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-16, ОПК-3, ОПК-5, ПК-2, ПК-7, ПК-10	знати: термінологічний апарат спецсемінару; про сутність і значення метапредметних компетенцій в структурі ЛДК; методику формування метапредметних компетенцій мовної особистості; методику виконання, добору, складання і використання системи бі- і трилінгвальних завдань та вправ; уміти: класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних метапредметних компетенцій; розробляти завдання і вправи на формування кожної із них; самостійно й обґрунтовано добирати	Лекція, семінарське заняття, моделювання, проблемні ситуації, проектна діяльність, самостійна робота з науково-методичною літературою	О- 1, 5, 6, Д- 5, 8, 12, 16, 19, 20, СИ- 4, 5, 7, 8, 14, 19, 22, 25, 27, ЭИР- 2, 3

				<p>і правильно застосовувати прийоми й методи навчання української мови в початковій школі з кримськотатарською мовою навчання; активно використовувати такі прийоми, як зіставлення, порівняння, навчальний переклад, а також реалізовувати міжпредметні зв'язки; забезпечувати цілеспрямованість мовного середовища і високу культуру мовлення на уроках української мови; виділяти критерії та показники сформованості лінгводидактичної компетентності учнів початкових класів;</p> <p>володіти:</p> <p>термінологічним апаратом з теми; навичками відбору, складання та використання завдань і вправ, спрямованих на формування мета предметних компетенцій; навичками попередження й подолання інтерференції при співвивченні українського кримськотатарської та</p>		
--	--	--	--	---	--	--

				російської мов; способами встановлення контактів і підтримання взаємодії з учнями в умовах полікультурного освітнього середовища.		
13	Тема 13. Методика складання фрагментів і планів-конспектів уроків української мови в початковій школі	Розробка фрагментів та планів-конспектів уроків української мови в білінгвальної навчальному середовищі, а також виготовлення дидактичних матеріалів, засобів наочності для них. Використання самостійно розроблених бі- та трилінгвальних завдань і вправ, спрямованих на формування базових та метапредметних компетенцій ЛДК. Активізація використання таких прийомів, як зіставлення, порівняння, навчальний переклад, реалізація міжпредметних зв'язків.	ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-13, ОПК-3, ПК-2, ПК-3, ПК-7, ПК-10, ПК-12	знати: методику використання системи бі- і трилінгвальних завдань та вправ; методику складання фрагментів і планів-конспектів уроків української мови для початкових класів з кримськотатарською мовою навчання. уміти: використовувати лінгводидактичні поняття у власному мовленні; класифікувати види завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних базових і метапредметних компетенцій; самостійно й обґрунтовано добирати і правильно застосовувати засоби, прийоми, методи, технології навчання української мови;	Семінарське заняття, моделювання, проблемні ситуації, проектна діяльність	О- 1, 4, 6, 9, Д- 5, 8, 9, 13, 16, 19, 20, СИ- 3, 4, 5, 6, 8, 14, 25, ЭИР- 2,3

				<p>забезпечувати цілеспрямованість мовного середовища і високу культуру мовлення на уроках української мови; складати фрагменти і плани-конспекти уроків української мови з використанням завдань та вправ, спрямованих на формування базових і метапредметних компетенцій молодших школярів; планувати й проводити уроки української мови в умовах співвивчення української, кримськотатарської та російської мов;</p> <p>володіти:</p> <p>прийомами створення мотивації на уроках української мови; навичками відбору, складання та використання завдань і вправ, спрямованих на формування лінгводидактичної компетентності; навичками попередження й подолання інтерференції у трилінгвальному середовищі; способами встановлення контактів і підтримання взаємодії з</p>		
--	--	--	--	--	--	--

				учнями; навичками відбору та використання найбільш ефективних прийомів і методів при складанні фрагментів та планів-конспектів уроків української мови для учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання.		
--	--	--	--	--	--	--

2.2. Тематический план изучения дисциплины

Общая трудоемкость спецсеминара:

2 зачетные единицы,
72 часа.

Наименования тем (разделов, модулей)	Количество часов												Формы текущего контроля
	очная форма						заочная форма						
	всего	в том числе					всего	в том числе					
		л	п	с	л а б	СР		л	п	с	л а б	СР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 1. Мета і завдання спецсемінару	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	Групова робота
Тема 2. Методологічні засади лінгводидактики	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4	Реферат
Тема 3. Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі	6	2	-	2	-	2	4	-	-	-	-	4	Аналіз науково-методичної літератури, доповідь, реферат
Тема 4. Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці	6	2	-	2	-	2	4	-	-	-	-	4	Аналіз науково-методичної літератури, реферат
Тема 5. Сутність і	6	2	-	2	-	2	6	2	-	-	-	4	Індивідуальне

структура лінгводидактичн ої компетентності													опитування, доповідь
Тема 6. Методика формування комунікативної компетенції	6	2	-	2	-	2	6	2	-	2	-	2	Індивідуаль не опитування, виконання та складання завдань і вправ
Тема 7. Методика формування мовної компетенції	4	-	-	2	-	2	6	-	-	2	-	4	Письмовий контроль, виконання та складання завдань і вправ
Тема 8. Методика формування лінгвістичної компетенції	4	-	-	2	-	2	6	-	-	-	-	6	Фронтальне опитування, виконання, добір та складання завдань і вправ
Тема 9. Методика формування соціокультурної компетенції	6	2	-	2	-	2	6	-	-	-	-	6	Доповідь, виконання, добір та складання завдань і вправ
Тема 10. Методика формування лінгвопедагогічн ої компетенції	4	-	-	2	-	2	6	-	-	2	-	4	Індивідуаль не опитування, виконання, добір та складання завдань і

													вправ
Тема 11. Методика формування загальнопедагогі чної та текстової компетенцій	4	2	-	-	-	2	6	-	-	-	-	6	Фронтальне опитування, аналіз, виконання, добір та складання завдань і вправ
Тема 12. Методика формування метапредметних компетенцій	12	2	-	6	-	4	10	-	-	2	-	8	Реферат, доповідь, письмовий контроль, аналіз, виконання, добір та складання завдань і вправ
Тема 13. Методика складання фрагментів і планів- конспектів уроків української мови в початковій школі	8	-	-	4	-	4	6	-	-	-	-	6	Аналіз, добір, складання системи завдань та вправ, складання фрагментів і планів- конспектів уроків української мови
Всього часов	72	18	-	26	-	28	72	6	-	8	-	58	
Форма итогового контроля	зачет						зачет						

3. ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ДИСЦИПЛИНЫ

3.1. Тематический план лекций

№ лекции	Тема занятия и вопросы лекции	Количество часов	
		ОФО	ЗФО
1	Тема лекції: Мета і завдання спецсемінару. Основні питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні вимоги до вчителя початкової школи. 2. Мета, завдання, об'єкт і предмет спецсемінару. 3. Структура і особливості побудови курсу. 4. Зв'язок спецсемінару з іншими дисциплінами та педагогічною практикою. 	2	2
2	Тема лекції: Методологічні засади лінгводидактики. Основні питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Уточнення понять «дидактика», «лінгводидактика». 2. Об'єкт і предмет лінгводидактики. 3. Основні поняття лінгводидактики. 	2	-
3	Тема лекції: Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі Основні питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок і взаємозалежність індивідуально-психічних властивостей людини і навчання мовам. 2. Мотивація до навчальної діяльності. Види мотивів. 3. Мовленнєві та мовні здібності, білінгвальні мовні здібності. 4. Основні методи, прийоми, засоби, технології та принципи навчання української мови у початковій школі. 	2	-
4	Тема лекції: Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці. Основні питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Короткий історико-критичний огляд становлення й розвитку компетентнісного підходу у мовній освіті. 2. Проблема співвідношення та визначення понять «компетентність» та «компетенція». 	2	-

5	<p>Тема лекції: Сутність і структура лінгводидактичної компетентності.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «лінгводидактична компетентність», її сутність. 2. Структура ЛДК: базові та метапредметні компетенції. 	2	2
6	<p>Тема лекції: Методика формування комунікативної компетенції.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методична сутність комунікативної компетенції. 2. Зміст комунікативної компетенції. 3. Ознайомлення з системою завдань і вправ, спрямованих на її формування та розвитку. 4. Ознайомлення з лінгводидактичним резюме та його складниками. 	2	2
7	<p>Тема лекції: Методика формування соціокультурної компетенції.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методична сутність соціокультурної компетенції в умовах співвживчення української, кримськотатарської та російської мов. 2. Зміст соціокультурної компетенції. 3. Ознайомлення з системою завдань і вправ, спрямованих на її формування та розвиток в учнів початкової школи. 	2	-
8	<p>Тема лекції: Методика формування загальнопедагогічної та текстової компетенцій.</p> <p>Основні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методична сутність загальнопедагогічної компетенції. Шляхи її формування у білінгвальному навчальному середовищі. 2. Методична сутність та зміст текстової компетенції. Її місце у структурі ЛДК. 3. Ознайомлення з системою завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток текстової компетенції. 	2	-
9	<p>Тема лекції: Методика формування метапредметних компетенцій.</p> <p>Основні питання:</p>	2	-

	1. Методична сутність метапредметних компетенцій ЛДК. 2. Їх характеристика та розкриття змісту кожної з них. 3. Особливості їх формування та розвитку.		
	Итого:	18	6

3.2. Темы семинарских занятий

№ занятия	Тема работы и вырабатываемые компетенции	Количество часов	
		ОФО	ЗФО
1	Тема: Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі. Компетенції: ОК-6, ОК-7, ПК-12, ПК-13	2	-
2	Тема: Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці. Компетенції: ОК-7, ОК-13, ОПК-1, ОПК-4, ПК-7, ПК-11, ПК-13	2	-
3	Тема: Сутність і структура лінгводидактичної компетентності. Компетенції: ОК-1, ОПК-1, ОПК-4, ПК-11, ПК-12	2	-
4	Тема: Методика формування комунікативної компетенції. Компетенції: ОК-1, ОК-8, ОК-16, ПК-3, ПК-12	2	2
5	Тема: Методика формування мовної компетенції. Компетенції: ОК-6, ОК-13, ОПК-1, ПК-2, ПК-7	2	2
6	Тема: Методика формування лінгвістичної компетенції. Компетенції: ОК-7, ОК-8, ОК-14, ПК-2, ПК-13	2	-
7	Тема: Методика формування соціокультурної компетенції. Компетенції: ОК-1, ОК-6, ОК-7, ОК-16, ОПК-1, ПК-10	2	-
8	Тема: Методика формування лінгвопедагогічної компетенції. Компетенції: ОК-8, ОК-14, ОПК-4, ПК-2, ПК-7	2	2
9	Тема: Методика формування метапредметних компетенцій. Компетенції: ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-16, ОПК-3, ОПК-5, ПК-2, ПК-7, ПК-10	6	-
10	Тема: Методика складання фрагментів і планів-конспектів уроків української мови в початковій школі. Компетенції: ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-13, ОПК-3, ПК-	4	2

	2, ПК-3, ПК-7, ПК-10, ПК-12		
	Итого:	26	8

3.3. Темы практических работ

-

3.4. Перечень лабораторных работ

-

Примечание: Методические рекомендации по проведению семинарских, практических и лабораторных занятий прилагаются после рабочей программы.

3.5. Самостоятельная работа студентов по дисциплине

№	Наименование тем, выносимых на самостоятельную работу	Формы СРС и вырабатываемые компетенции	Количество часов
1	2	3	4
1	Тема: Методологічні засади лінгводидактики.	Аналіз науково-методичної літератури, реферат ОК-1, ОК-8, ПК-3, ПК-7, ПК-12, ПК-13	2
2	Тема: Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі.	Аналіз науково-методичної літератури, доповідь, реферат ОК-6, ОК-7, ПК-12, ПК-13	2
3	Тема: Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці.	Аналіз науково-методичної літератури, реферат ОК-7, ОК-13, ОПК-1, ОПК-4, ПК-7, ПК-11, ПК-13	2
4	Тема: Сутність і структура лінгводидактичної компетентності.	Аналіз науково-методичної літератури, доповідь ОК-1, ОПК-1, ОПК-4, ПК-11, ПК-12	2

5	Тема: Методика формування комунікативної компетенції.	Складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-1, ОК-8, ОК-16, ПК-3, ПК-12	2
6	Тема: Методика формування мовної компетенції.	Складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-6, ОК-13, ОПК-1, ПК-2, ПК-7	2
7	Тема: Методика формування лінгвістичної компетенції.	Складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-7, ОК-8, ОК-14, ПК-2, ПК-13	2
8	Тема: Методика формування соціокультурної компетенції.	Аналіз науково-методичної літератури, доповідь, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-1, ОК-6, ОК-7, ОК-16, ОПК-1, ПК-10	2
9	Тема: Методика формування лінгвопедагогічної компетенції.	Складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-8, ОК-14, ОПК-4, ПК-2, ПК-7	2
10	Тема: Методика формування загальнопедагогічної та текстової	Складання завдань і	2

	компетенцій.	вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-1, ОК-8, ОПК-1, ОПК-5, ПК-7, ПК-11	
11	Тема: Методика формування метапредметних компетенцій.	Аналіз науково- методичної літератури, доповідь, реферат, складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-16, ОПК-3, ОПК-5, ПК-2, ПК-7, ПК-10	4
12	Тема: Методика складання фрагментів і планів-конспектів уроків української мови в початковій школі.	Складання завдань і вправ, заповнення лінгводидактичного резюме ОК-1, ОК-7, ОК-8, ОК-13, ОПК-3, ПК-2, ПК-3, ПК-7, ПК-10, ПК-12	4
	Итого:		28

Темы для самостоятельной реферативной работы:

№ п/п	Теми
Реферати	
1.	Історія виникнення та становлення лінгводидактики як науки.
2.	Взаємозв'язок і взаємозалежність індивідуально-психічних властивостей особистості і навчання мовам.
3.	Сучасні погляди на психолінгвістичні засади навчання мови у початковій школі.
4.	Сучасні погляди на лінгводидактичні засади навчання мови у початковій школі.
5.	Основні питання і завдання компетентнісного підходу у навчанні української мови.
6.	Теоретичні засади компетентнісного підходу у професійній підготовці.
7.	Особливості формування метапредметних компетенцій у початковій школі в умовах трилінгвального навчання.
Доповіді	
1.	Огляд основних лінгводидактичних принципів.
2.	Теоретичні засади лінгводидактики як науки.
3.	Врахування рідної мови учнів як провідний принцип навчання у полілінгвальному навчальному середовищі.
4.	Зіставлення, порівняння, навчальний переклад як провідні методичні прийоми навчання мовам.
5.	Про сутність лінгводидактичної компетентності вчителя української мови у початкових класах шкіл з кримськотатарською мовою навчання.
6.	Аналіз програмних вимог щодо формування компетенцій учнів початкової школи (освітня галузь «Мови та літератури»).
7.	Методичні аспекти формування соціокультурної компетенції учнів в

	умовах співвживчення української, кримськотатарської та російської мов.
8.	Діалог культур при формуванні метапредметних компетенцій учнів.
Лінгводидактичне резюме	
1.	Реферати з тем спецсемінару
2.	Доповіді з тем спецсемінару
3.	Результати підсумкового тестування (кількість правильних відповідей)
4.	Самостійно проаналізовані, виконані та складені завдання і вправи з формування базових та метапредметних компетенцій
5.	Фрагменти та плани-конспекти уроків з української мови з формування базових та метапредметних компетенцій учнів
6.	Відповіді та відвідування лекційних та семінарських занять зі спецсемінару
7.	Рецензії на науково-методичні статті

4. ТЕМАТИКА КУРСОВЫХ РАБОТ (ПРОЕКТОВ)

-

5. ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

В процессе освоения спецсеминара «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» используются следующие образовательные технологии: компетентностно-ориентированное обучение, технология проблемного обучения, проектная деятельность, здоровьесберегающие технологии, информационно-коммуникативная технология и др.

Стандартные методы обучения:

- лекции;
- семинарские занятия;
- индивидуальная, групповая работа, работа в парах;
- письменные домашние работы;

- Самостоятельная работа студентов: подготовка докладов, рефератов, составление заданий и упражнений, а также фрагментов и планов-конспектов уроков по изучаемым темам курса.

Методы обучения с применением интерактивных форм образовательных технологий:

- анализ, выполнение и составление заданий, упражнений, фрагментов и планов-конспектов уроков по изучаемым темам курса;
- заполнение лингводидактического резюме.

6. СИСТЕМА КОНТРОЛЯ

Шкала оценивания академической успешности студента

Сумма баллов по всем видам учебной деятельности	Оценка по национальной шкале	
	для экзамена, курсового проекта (работы), практики	для зачета
90 - 100	отлично	зачтено
74-89	хорошо	
60-73	удовлетворительно	
0-59	неудовлетворительно	не зачтено

6.1. Формы и график текущего контроля

Рейтинговая оценка академической успешности студента за семестр

Вид учебной работы	Минимальное количество баллов	Максимальное количество баллов
Текущий контроль	5	10
Презентация фрагментов и планов-конспектов уроков по украинскому языку.	5	10
Лингводидактическое резюме	15	20
Общая сумма баллов	25	40

6.2. Формы итогового контроля

Рейтинговая оценка академической успешности студента на зачете

Вид задания	Минимальное количество баллов	Максимальное количество баллов
Теоретические вопросы	5	10
Тестовые задания	10	25
Лингводидактическое резюме	20	25
Общая сумма баллов	35	60

Итоговая рейтинговая оценка R академической успешности студента по дисциплине определяется по формуле:

$$R = \sum_i^n M_i + \mathcal{E}, \text{ где}$$

M_i – рейтинговая оценка студента по i -му разделу дисциплины; $\mathcal{E}$ – рейтинговая оценка студента по результатам экзамена или зачета.

6.3. Оценочные средства

1. Вопросы к зачету.
2. Тестовые задания.
3. Лингводидактическое резюме.

7. УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ

7.1. Для изучения спецсеминара «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» опубліковано учебно-методическое пособие «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

А также разработаны методические рекомендации по выполнению семинарских занятий.

Рекомендуемая литература:

7.3.1. Основная (О)

1. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Метод.посіб. – К.: Освіта. – 2006. – 268 с.
2. Гудзик И. Ф. Компетентностно ориентированное обучение русскому языку в начальных классах (в школах с украинским языком обучения). – Чернівці: «Букрек», 2007. – 496 с.
3. Девлетов Р. Р. Трилингвальное обучение в педагогических учебных заведениях Украины / Р. Р. Девлетов // Монография. – Симферополь, «Оджакъ», 2011. – 340 с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
5. Зимня І. А. Ключові компетентності як результативно-цільова основа компетентнісного підходу в освіті. - М. : ІЦПКПС, 2004. - 155 с.
6. Кучерук О.А.Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: Навч.посіб. – Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2007. – 182 с.
7. Пашковская Н. А. Лингводидактические основы обучения русскому языку. – К.: Рад. Школа, 1990. -192 с.
8. Хорошковська О. Н. Лінгводидактична система початкового навчання української мови у школах з російською мовою викладання. – К., 1999.- 306с.
9. Хорошковська О.Н. Методика викладання української мови у початкових класах шкіл з російською мовою викладання. – К.: Промінь, 2006. – 256с.

7.3.2. Дополнительная (Д)

1. Бадер В.І. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів. 1-4 класи: Навч.пос./ В.І. Бадер. Донецьк: ВДБВ «ДОНБАС», 2013. – 160 с.
2. Вашуленко М.С. Навчання рідної мови// Навчання і виховання учнів 1 кл.– К.: Початкова школа, 2002 – 159 с.
3. Верещагин Е. М. Психологическая и методическая характеристика двуязычия (билингвизма), - М.: Изд-во Моск. ун-та, 1969. - 160 с.
4. Ворожцова И.Б. Основы лингводидактики. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальностям «Филология», «Теория и методика преподавания иностранных языков и литератур». – Ижевск: Удмуртский гос.унив., 2007. – 113 с.
5. Девлетов Р. Р. Практический курс трилингвального обучения дисциплинам лингводидактического цикла: Уч. пос. [для студ. спец-ти «Начальное образование»] / Р. Р. Девлетов // – Симферополь: Оджакъ, 2011. – 356 с.
6. Девлетов Р.Р. Комплекс лингводидактических материалов по методике преподавания русского языка (компетентностный подход в обучении) / Р.Р. Девлетов, Э.З. Топчук . – С.: «ДИАЙПИ», 2011. – 72 с.
7. Девлетов Р.Р. Сборник задач, упражнений и тестов по методике преподавания родного языка в начальных классах 4.І.-Симферополь.- Доля, 2000.
8. Девлетов Р.Р. Сопоставление как методический прием при обучении русскому языку учащихся национальной школы в условиях формирования национально-русского двуязычия / Р.Р. Девлетов// Дисс.на соиск.научн.степ. к.п.н. по спец-ти 13.00.02 – теория и методика обучения. – М., 1991–156 с.
9. Девлетов Р.Р. Теоретико-методичні засади навчання майбутніх учителів початкових класів кримськотатарської мови в умовах трилінгвального мовленнєвого середовища: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. Наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (кримськотатарська мова)»/ Р.Р. Девлетов. – К., 2012. – 41 с.
10. Девлетов Р.Р. Трилингвальное обучение в педагогических учебных заведениях Украины. – Симферополь: Оджакъ, 2011. – 340 с.
11. Кошечкина Т. В. Формирование текстовой компетенции учащихся 5-6 классов общеобразовательной школы // Автореф. дисс. на соискание уч.степ. канд. пед.наук специальность 13.00.01 - общая педагогики, история педагогики и образования. – Москва, 2008.
12. Лобчук О.Г. Навчання мовленнєвої діяльності на уроках мови. – 2008. – 88с.

13. Методика викладання української мови у початкових класах/ За ред. С.І. Дорошенка. – Вища школа. – 1992. – 421 с.
14. Овчинникова О.И. Формирование текстовой компетенции на родном (русском) и иностранном (английском) языках у учащихся старшей ступени обучения/ Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. Специальность 13.00.02 – теория и методика обучения и воспитания (русский язык). – Орел, 2011.
15. Психологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. За ред. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь, 2003. - 558 с.
16. Савченко О.Я. Читанка: Підруч. для 4 кл. – К.: Освіта, 2004. – Ч.2. – 175 с.: іл.
17. Фалькович Ю.В. Организационно-педагогические условия формирования переводческой компетенции студентов: Дисс. канд.пед.наук: 13.00.08 / Ю.В. Фалькович. – Томск, 2010. – 225 с.
18. Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования / МОН РФ. – М. : Просвещение, 2010. – 31 с.
19. Хорошковська О.Н. Українська мова: Мова і мовлення. Правопис: Підр. для 4кл. загальноосв.шк.з рос.мовою навчання / О.Н. Хорошковська, Н.О. Воскресенська, А.О. Свашенко. – К.: Промінь, 2004. – 144 с.
20. Хорошковська О.Н.Українська мова: підр. для 2 кл.загальноосв.навч.закл. / О.Н. Хорошковська, Г.І. Охота. – К.: Освіта, 2007.
21. Шаклеин В.М.Русская лингводидактика: история и современность: Учеб. пособие. –М.: РУДН, 2008. – 209 с.

7.3.3. Справочные и информационные издания (СИ)

1. Аврорин В.А. Двуязычие и школа// Проблемы двуязычия и многоязычия. – М.- 1998.- С.51.
2. Андреев А.Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа / А. Л. Андреев // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 19–27.
3. Асанова А.Е. Компетентнісний підхід до лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови у початковій школі в полілінгвальному середовищі// Проблеми освітнього і наукового контентів професійної підготовки вчителів філологів/ Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, Вип.20 (30), 2013 р. Спец.вип. Актуалітети філологічної освіти та науки, м. Київ. С. 3-5.

4. Асанова А.Е. Мовна гра як прийом формування перекладацької компетенції майбутнього вчителя української мови/ А.Е. Асанова// «Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского» – 2014г., г.Симферополь. – Т. 27(66) № 1 Ч.1 Филология. Социальные коммуникации. – С. 170-175.
5. Асанова А.Е. Шляхи формування білінгвальної методичної компетенції майбутніх учителів української мови у кримській початковій школі / А.Е. Асанова// Вісник Черкаського університету.– Зб. статей. – Черкаси–№ 15 (308). – С. 15-21. (Сер.: Педагогічні науки). – 2014.
6. Бацевич Ф. С. Українсько-російський словник термінів міжкультурної комунікації/ Ф. С. Бацевич, Г. Ю. Богданович. – Сімферополь ; [Саки] : Підприємство "Фенікс", 2011. – 281 с. – Бібліогр.: с.258-259.
7. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: Світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики). - К.: "К.І.С" 2004. - 112 с.
8. Богданович Г.Ю., Новікова Т.Ю. та ін.// Мовний етикет: російсько-українсько-кримськотатарські відповідники: навч. посіб.// Г.Ю.Богданович, Т.Ю.Новікова, І.Г.Балашова, Н.В.Буц, Л.С.Селенділі, Р.Р.Девлетов.– Київ: Педагогічна думка, 2012.– 200 с.
9. Божович Е.Д. Развитие языковой компетенции школьников: проблемы и подходы. // Вопросы психологии, 1997.
- 10.Болотнова Н.С. Текстовая компетенция и пути ее формирования в школе// Коммуникативно-деятельностный и текстоориентированный подходы к преподаванию русского языка: Материалы научн.-практ. конф.-презентации проекта-номинанта открытого регионального конкурса проектов повышения квалификации в сфере образования в рамках Мегапроекта «Развитие образования в России (среднее образование)» института «Открытое общество» (12 марта 2001г.). – Томск, 2001. С.66-76.
- 11.Голуб Н. Б. Проблеми і перспективи компетентнісного навчання української мови в загальноосвітній школі//Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –С.217-225.
- 12.Гудзик І. П. Лінгводидактичні засади відбору змісту та методів навчання мов етнічних меншин // Зміст і технології шкільної освіти: Матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України. - 4.1. - К.: Пед. думка, 2005. - 100 с - С. 78-79.
- 13.Гудзик І.П. Полікультурне спрямування навчання мови // Матеріали круглого стола научно-педагогического журнала «Педагогика» «Поли-

- культурное образование и национальная школа. - Симферополь, 2004. - 116с.
14. Девлетов Р. Р. Русско-украинско-крымскотатарский лингводидактический словарь. / Р. Р. Девлетов – Симферополь: Оджакъ, 2010. – 178с.
  15. Девлетов Р.Р. Лингводидактическая подготовка будущих учителей начальных классов в контексте компетентностного подхода / Р.Р. Девлетов // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2010 – Т.23 (62). – №2. Часть 2.
  16. Девлетов Р.Р. Мотиваційні складові освітнього процесу в умовах трилінгвального навчання / Р.Р. Девлетов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – № 15 (308). – 2014. – С. 21-28.
  17. Ковальова О. А. Компетентнісний підхід як парадигма сучасної освіти. Основні поняття і категорії компетентнісного підходу//Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –С.196-202.
  18. Луговий В.І., Слюсаренко О.М., Таланова Ж.В. Становлення системи основних понять і категорій компетентнісного підходу в умовах парадигмальних змін в освіті// Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. - Ч.1 / Нац. акад. пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014.
  19. Новікова Т. Ю. Компетентнісний підхід у Кримському контексті: багатомовна освіта//Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –С.241-248.
  20. Овчарук О. В. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики) / Під заг. ред. О. В. Овчарук. - К.: «К.І.С», 2004. - 112 с - С. 6-15.
  21. Орлова Г. А. Формирование языковой компетенции младших школьников // Начальная школа. — 2004. — № 3. — С. 91—95.
  22. Савченко О. Я. Складові реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі //Компетентнісний підхід у сучасній освіті: Світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики). - К.: "К.І.С", 2004.- 112С.- С.34-46.
  23. Савченко О. Я. Упровадження компетентнісного підходу в початковій освіті: здобутки і нерозв'язані проблеми //Компетентнісний підхід в освіті:

- теоретичні засади і практика реалізації реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 – С.41-50.
24. Синельникова Л.Н. Компетенции как критерии идентичности языковой личности // Ученые записки Таврического національного университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2010 – Т.23 (62). – №2. Часть 2. – С.354-364.
  25. Усеїнов С. М. Великий кримськотатарсько-російсько-український словник / С. М. Усеїнов. – Сімферополь: СОНАТ, 2004. – 448 с.
  26. Хуторський А.В. Ключові компетенції як компонент особистісно-орієнтованої освіти. // Народна освіта. – 2003. - № 2.
  27. Якса Н.В. Професійна підготовка майбутніх учителів: теорія і методика міжкультурної взаємодії в умовах Кримського регіону: Монографія. – Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2008 р. – 568 с.
  28. Ярошенко А.О. Поняття «компетентність» та «компетенція» в підготовці до професійної діяльності фахівців до соціальної сфери у ВНЗ України// Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ-Кіровоград: Вища освіта, 2014. Мельничайко В.Я.

7.3.4. Электронные информационные (Internet) ресурсы (ЭИР)

1. Румянцева И.М. Психолінгвістическіе механизмы формирования речи при обучении иностранным языкам по модели онтогенеза / И.М. Румянцева // Психолінгвістика. – 2008. – Вип. 2. – С. 57-65. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/psling_2008_2_8.pdf: –
2. Навчальні програми початкової школи (1-4 класи) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8793/>
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Каб. Мін. України від 23 лист. 2011 р. № 1341. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

8. МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ

1. Учебно-методическое пособие «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.
2. Схемы, таблицы компетенций.
3. Презентации.

9. ЛИСТ ДОПОЛНЕНИЙ И ИЗМЕНЕНИЙ, ВНЕСЕННЫХ В РАБОЧУЮ ПРОГРАММУ

Лист изменений и дополнений заполняется только тогда, когда необходимо внести изменения в рабочую программу.

Изменения в рабочую программу вносятся в случаях:

- изменения государственных образовательных стандартов или других нормативных документов, в том числе внутривузовских;
- появления новых учебников, учебных пособий и других учебно-методических материалов;
- постановки новых лабораторных работ, приобретения нового оборудования;
- разработки новых методик преподавания и контроля знаний студентов и проч.

Лист изменений и дополнений оформляется в виде таблицы.

В графу 1 вносятся дополнения и изменения, например, дополнительные формы СРС, дополнительные формы контроля и проч., одобренные на заседании кафедры.

В графе 2 проставляется дата и номер протокола заседания кафедры, на котором было принято соответствующее решение, и подпись заведующего кафедрой.

В графе 3 приводится дата утверждения изменений и дополнений деканом (председателем УМК факультета) и его подпись.

Лист изменений и дополнений, внесенных в рабочую программу

Виды дополнений и изменений	Дата и номер протокола заседания кафедры, на котором были рассмотрены и одобрены изменения и дополнения. Подпись заведующего кафедрой	Дата утверждения и подпись председателя УМК факультета
	Протокол _____ от «__» _____ 20__ г. Зав. кафедрой _____ Ф.И.О <div style="text-align: center;">подпись</div>	Председатель УМК факультета _____ Ф.И.О <div style="text-align: center;">подпись</div>

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И МОЛОДЕЖИ
РЕСПУБЛИКИ КРЫМ**

**РЕСПУБЛИКАНСКОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«КРЫМСКИЙ ИНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»**

Факультет психолого-педагогический

Кафедра теории и практики начального образования

**Методические рекомендации по выполнению семинарских работ
по спецсеминару «Лінгводидактична підготовка майбутніх
учителів української мови початкової школи»**

для бакалавров
направления подготовки **44.03.01 Педагогическое образование**
профиля **Начальное образование**

Симферополь, 2014

Пояснительная записка

Методические рекомендации по выполнению семинарских работ по спецсеминару «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» предназначены для студентов по направлению подготовки 44.03.01 Педагогическое образование профиля Начальное образование.

Целью методических рекомендаций является оказание помощи студентам в подготовке к семинарским занятиям по спецсеминару «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Методические рекомендации включают систему заданий, способствующих успешному освоению студентами разделов спецсеминара.

Семинар (от лат. «Seminarium» – «рассадник», перен. – «школа») – это особая форма учебных практических занятий, которая заключается в самостоятельном изучении студентами по заданию преподавателя отдельных вопросов и тем лекционного курса с последующим оформлением учебного материала в виде рефератов, докладов, сообщений, фрагментов, планов-конспектов уроков и т.п.

Семинар является одним из наиболее сложных и в то же время плодотворных видов вузовского обучения и воспитания. В условиях высшей школы — семинар — один из видов практических занятий, проводимых под руководством преподавателя, ведущего научные исследования по тематике семинара и являющегося знатоком данной проблемы. **Семинар** предназначен для углубленного изучения той или иной дисциплины и овладения методологией применительно к особенностям изучаемой отрасли науки, в данном случае — лингводидактической подготовки будущих учителей украинского языка в начальной школе с крымскотатарским языком обучения.

В процессе изучения дисциплины «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» семинар является не

только видом практических занятий, а, наряду с лекцией, основной формой учебного процесса. Это такой вид учебного занятия, при котором в результате предварительной работы над программным материалом преподавателя и студентов в обстановке непосредственного и активного общения в процессе выступлений студентов по вопросам темы, возникающей между ними дискуссии и обобщений преподавателя, решаются задачи познавательного и воспитательного характера, прививаются методологические и практические навыки, необходимые для становления квалифицированных учителей начальной школы в условиях контактирования украинского и крымскотатарского языков. Каждому студенту предоставляется возможность равноправного и активного участия в обсуждении рассматриваемых вопросов.

Для овладения курсом «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» необхідна активна познавальна позиція і позо́тому общие методические рекомендации сводятся к следующим правилам:

- обязательное посещение запланированных занятий;
- самостоятельное и своевременное выполнение домашних заданий;
- сосредоточенность и заинтересованность в овладении новыми знаниями;
- активное участие в обсуждениях и презентации учебного материала.

Особенность семинара по данному курсу заключается в том, что основным видом деятельности являются самостоятельное изучение студентами лингводидактических проблем, подготовка и презентация рефератов, докладов, анализ научно-методической литературы, обсуждение научных и учебных вопросов под руководством преподавателя. Основной акцент делается на подготовке будущих учителей начальной школы к организации и проведению уроков украинского языка в школах и классах с крымскотатарским языком обучения. Обязательным условием для осуществления практических задач и успешного формирования лингводидактической компетентности студентов специальности «Начальное образование» является знание теоретического материала.

В результате проведения семинара у студентов должны быть сформированы следующие **знания, умения и навыки**:

- использования лингводидактических понятий в собственной речи;
- работы с таблицами компетенций при выполнении и разработке заданий и упражнений;
- ориентации в видах заданий и упражнений по их направленности на формирование у учащихся конкретных компетенций;
- методики разработки и использования системы би- и трилингвальных заданий и упражнений на уроках украинского языка в начальной школе;
- методики составления фрагментов и планов-конспектов уроков украинского языка для начальных классов с крымскотатарским языком обучения;
- самостоятельного и обоснованного подбора, правильного применения приемов и методов обучения украинскому языку в начальной школе с крымскотатарским языком обучения; активного использования приемов сопоставления, сравнения, учебного перевода, а также реализации межпредметных связей;
- планирования и проведения уроков украинского языка в условиях соизучения украинского, крымскотатарского и русского языков;
- совершенствования профессиональных знаний и умений;
- создания положительной мотивации на уроках украинского языка в начальной школе;
- установления контактов и поддержания взаимодействия с учениками в условиях поликультурной образовательной среды.

Особенности семинара: а) постоянное присутствие на нем элементов дискуссии, живого диалога преподавателя со студентами и между студентами; б) учебные вопросы, выносимые для обсуждения на семинаре должны сохранять тесную связь с принципиальными положениями, осваиваемыми на лекционном занятии.

Курс «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» предполагает проведение следующих **форм семинарских занятий**: - семинар:

- семинар-развернутую беседу (цель – привлечение к обсуждению максимального количества студентов);
- семинар-доклад (цель – активизация студентов к участию с выступлениями и обсуждению);
- семинар-дискуссию (цель – закрепление новой информации, овладение умением применять на практике знания, приобщение к исследовательской работе. Ставятся проблемные вопросы, студенты вступают в дискуссию);
- семинар-практикум (цель – овладение практическими навыками самостоятельного анализа и составления би- и трилингвальных заданий и упражнений, а также фрагментов и планов-конспектов уроков украинского языка в начальной школе с крымскотатарским языком обучения).

Также предусмотрены другие типы семинаров: развернутая беседа на основании плана; устный опрос студентов по вопросам плана семинара; прослушивание и обсуждение докладов (рефератов); семинар «мозговой штурм»; комментированный анализ документов (литературы). Наиболее полному раскрытию содержания обсуждаемой темы, достижению наибольшей активности студентов способствует комбинирование разных типов семинарских занятий.

На семинарских занятиях применяются следующие **методы**: беседа, объяснение, обсуждение, дискуссия, моделирование, проблемные ситуации, проектная деятельность, выступления с докладами и рефератами, презентации фрагментов и планов-конспектов уроков, интерактивные и инновационные методы) и **формы** (индивидуальная, групповая, коллективная, самостоятельная работа; оценивание собственных достижений и взаимооценивание).

Подготовка к семинарским занятиям, по сравнению с другими практическими занятиями, является более сложной. Это, прежде всего, связано с необходимостью самостоятельного выбора и обработки литературы, ее анализом, размышлением над структурой выступления на семинаре.

Для выступления с сообщением, докладом, рефератом необходимо составить план, тезисы или текст выступления. Поэтому целесообразно начинать

подготовку к семинару сразу после получения темы выступления. При этом характер подготовки зависит от того, в какой роли будет выступать студент на семинаре: докладчиком или участником обсуждения. Когда участие в семинаре сводится лишь к обсуждению вопросов, поставленных преподавателем, или когда необходимо обсуждать доклады, рефераты других студентов, тогда подготовка сводится к обработке литературных источников, осмыслению предстоящих вопросов обсуждения.

Более сложной является подготовка к выступлению на семинарах с сообщением, докладом или рефератом. Сообщение готовят на основе одного вопроса с целью его раскрытия или как постановку вопроса. Доклад посвящается определенной теме.

Подготовка доклада (сообщения, реферата):

- уточнение и осмысление темы;
- формулирование цели выступления;
- определение основных вопросов для доклада;
- подбор фактического материала (теоретических положений, примеров из практики и т.д.);
- выбор необходимого материала и его анализ;
- проработку плана выступления;
- написание полного текста выступления или тезисов, в отдельных случаях – развернутого плана.

Следует помнить, что нет необходимости перенасыщать доклад (сообщение, реферат) фактами, цифрами, непроанализированным, необобщенным, бездоказательным материалом – это снижает его ценность.

Доклад (сообщение, реферат) имеют три части: введение, основное содержание, выводы, каждая из которых играет самостоятельную роль, а в целом обеспечивают целостность раскрытия темы выступления. Качество выступления в значительной степени зависит от четкости его построения, способности доказать выдвинутые утверждения и от аргументации выводов.

а) *Введение* – аргументация выбора темы, степени ее актуальности. Выступающий кратко сообщает о проделанной работе – объем использованной литературы, методы обобщения разработанной информации. Это позволяет слушателям более подробно сориентироваться относительно предмета

обсуждения, настроиться на восприятие мыслей докладчика, выявить определенный интерес к докладчику, особенно, если он использует объемный материал, касающийся существенных вопросов современной лингводидактики.

б) *основная часть* выступления включает в себя теоретические положения и факты, раскрывает содержание и методы проведенных исследований, дает анализ полученных результатов, обобщает их. Важно, чтобы все это соответствовало теме выступления, излагалось четко, последовательно, с раскрытием причинно-следственных связей явлений, которые рассматриваются.

в) *Заключительная часть* выступления должна подводить итог сказанному и содержать обобщения и выводы. Если, по мнению того, кто выступает, поставленная проблема требует дальнейшей обработки, то необходимо подчеркнуть, что именно не доработано и в каком направлении нужно работать дальше.

Подготовка к выступлению на семинаре предполагает проработку определенной литературы, сопровождающуюся записями (план, конспект).

1. **План** литературного источника может быть **общим** и **тематическим**. В общем плане дается последовательный перечень вопросов, которые в нем освещаются; тематический план – это перечень тем и вопросов, которым посвящен источник. Работа над планом требует вдумчивого отношения к тексту, дает более полное представление о структуре и содержании данного источника, способствует более глубокому усвоению его смысла.

Конспектирование – эффективная форма записи, так как является кратким изложением основного содержания прочитанного. Существует три способа конспектирования:

- *текстуальное* – изложение содержания слов автора, то есть дословное выписывание цитат из текста;
- *свободный* – краткое изложение прочитанного своими словами;
- *комбинированный* – вмещает в себя первый и второй способы, и является наиболее рациональным. Его составление требует углубленного, вдумчивого чтения, творческого подхода к изложению содержания прочитанного, чтобы выбрать необходимые цитаты, а второй текст изложить своими словами, выразив его точный смысл в более сжатой форме.

2. Иногда студент работает одновременно над несколькими источниками по одной и той же теме. В таком случае практикуется сводный конспект

нескольких источников, связанных общей проблемой (тематический конспект). Для составления такого конспекта рекомендуется сначала прочитать все необходимые источники, составляя план каждого из них, а уже потом составить общий план. В основу положен тот источник, в котором данная тема освещена наиболее полно.

3. Удачно составленный план и текст является необходимым, но недостаточным условием успешного выступления на семинаре. Успех определяется не только важностью и актуальностью темы, подбором теоретического и практического материала, но и тем, как это звучит в устном выступлении, поскольку неотрывное чтение тяжело воспринимается на слух. Гораздо интереснее слушать свободное изложение материала в русле подготовленного текста. Поэтому необходимо стараться раскрывать основное содержание выступления используя записи только для цитирования и формулирования выводов. Речь должна быть четкой, последовательной, грамматически правильной.

Обсуждение выступлений. Порядок ведения семинара предполагает следующую последовательность:

- а) выступление (доклад) по основному вопросу;
- б) вопросы к выступающему;
- в) обсуждение содержания доклада, его теоретических и методических достоинств и недостатков, дополнения и замечания по нему;
- г) заключительное слово докладчика;
- д) заключение преподавателя.

Семинарские занятия включают: тему работы, цель, количество часов, отводимых на изучение определенной темы, содержание работы (основную часть), методические указания к выполнению, пособия и инструменты, літературу (планы семинарских работ по данному спецсеминару приводятся ниже).

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 1

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі.

Мета роботи: ознайомити студентів з психолінгвістичними та лінгводидактичними засадами навчання української мови; розвинути уміння працювати з літературою; виховувати мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (сприйняття, пам'ять, мислення, мовлення, мотивація, мотиви, мовленнєві та мовні здібності, білінгвальні мовні здібності, методи, прийоми, засоби, технології та принципи навчання).
2. Бесіда за підготовленими питаннями:
  - Взаємозв'язок і взаємозалежність індивідуально-психічних властивостей особистості і навчання мовам.
  - Мотивація до навчальної діяльності. Види мотивів.
  - Мовленнєві та мовні здібності, білінгвальні мовні здібності.
  - Основні методи, прийоми, засоби, технології та принципи навчання української мови у початковій школі.
3. Виступи з доповідями та рефератами.
4. Обговорення.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Розкрити ключові поняття:
  - Мотивація* – це...
  - Мовні здібності* – це...
  - Мовленнєві здібності* – це...
  - Білінгвальні мовні здібності* – це...
2. Заповнення таблиці «Види мотивів».
3. Виступи з доповідями та рефератами з досліджуваної теми.

Студенти обговорюють і характеризують питання семінарського заняття згідно з планом. Під час відповіді спираються на сучасні уявлення щодо предмета обговорення, наводять приклади. Беруть активну участь в обговоренні вислуханих доповідей та рефератів. Задають запитання доповідачам.

Посібники та інструменти:

Ворожцова И.Б. Основы лингводидактики. Учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальностям «Филология», «Теория и методика преподавания иностранных языков и литератур». – Ижевск: Удмурский гос.унив., 2007. – 113 с.

Література:

1. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Метод.посіб. – К.: Освіта. – 2006. – 268 с.
2. Девлетов Р.Р. Мотиваційні складові освітнього процесу в умовах трилінгвального навчання / Р.Р. Девлетов // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – № 15 (308). – 2014. – С. 21-28.
3. Навчальні програми початкової школи (1-4 класи). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8793/>

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 2

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці.

Мета роботи: дослідити особливості реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи; ознайомитися й визначити термінологічний апарат з теми; розвинути зацікавленість студентів; виховати мовну особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (компетентність, компетенція, компетентнісний підхід).
2. Бесіда за підготовленими питаннями:
  - Короткий історико-критичний огляд становлення й розвитку компетентнісного підходу у мовній освіті.
  - Проблема співвідношення та визначення понять «компетентність» і «компетенція».
  - Американський та європейський підходи.
3. Аналіз нормативних освітніх документів.
4. Виступи з рефератами.
5. Обговорення.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Розкрити ключові поняття:
Компетентність – це...
Компетенція – це...
Компетентнісний підхід - ...
2. Назвіть відомих Вам вчених, які займалися дослідженням компетентнісного підходу у навчанні мовам.
3. Виступи з рефератами з досліджуваної теми. Їх обговорення.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Асанова А.Е. Компетентнісний підхід до лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови у початковій школі в полілінгвальному середовищі// Проблеми освітнього і наукового контентів професійної підготовки вчителів філологів/ Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, Вип.20 (30), 2013 р. Спец.вип. Актуалітети філологічної освіти та науки, м. Київ. С. 3-5.
2. Гудзик И. Ф. Компетентностно ориентированное обучение русскому языку в начальных классах (в школах с украинским языком обучения). – Чернівці: «Букрек», 2007. – 496 с.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 3

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Сутність і структура лінгводидактичної компетентності.

Мета роботи: розкрити поняття «лінгводидактична компетентність»; ознайомити студентів із сутністю ЛДК, її структурою і значенням для успішного викладання української мови у початковій школі з кримськотатарською мовою навчання; виховати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (лінгводидактична компетентність, базові компетенції, метапредметні компетенції, міжпредметні зв'язки).
2. Виступи з доповідями.
3. Обговорення.
4. Індивідуальне опитування за питаннями:
  - Загальна характеристика базових компетенцій ЛДК.
  - Загальна характеристика метапредметних компетенцій ЛДК.
  - Структура лінгводидактичної компетентності.

Методичні вказівки щодо виконання:

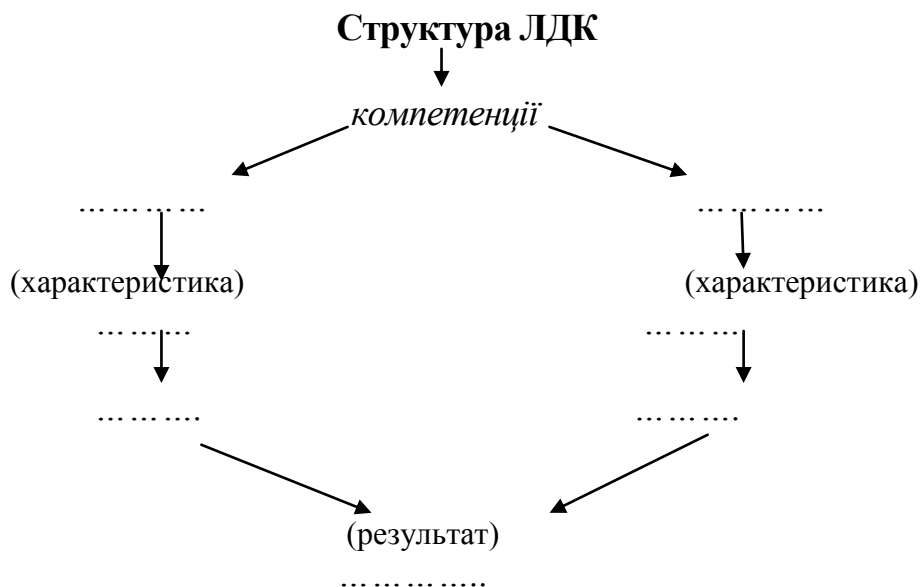
1. Розкрити ключові поняття:

Лінгводидактична компетентність – це...

Базові компетенції - ...

Метапредметні компетенції - ...
2. Виступи з доповідями.
  - «Про сутність лінгводидактичної компетентності вчителя української мови у початкових класах шкіл з кримськотатарською мовою навчання».
  - «Аналіз програмних вимог щодо формування лінгводидактичної компетентності учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання».
3. Колективне обговорення, доповнення та корекція.
4. Індивідуальне опитування за питаннями:
  - Загальна характеристика базових компетенцій ЛДК.
  - Загальна характеристика метапредметних компетенцій ЛДК.

- Заповнення схеми:

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
2. Ковальова О. А. Компетентнісний підхід як парадигма сучасної освіти. Основні поняття і категорії компетентнісного підходу//Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –С.196-202.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 4

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування комунікативної компетенції.

Мета роботи: на практичному рівні ознайомити студентів з методикою формування комунікативної компетенції в умовах співвивчення української та кримськотатарської мов; розвивати цікавість до майбутньої професії; виховувати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (комунікативна компетенція, базові компетенції, мовленнєва діяльність, культура мовлення, мовленнєва ситуація, дискусія, лінгводидактичне резюме).
2. Індивідуальне опитування:
  - Методична сутність комунікативної компетенції, її місце у структурі ЛДК.
  - Програмні вимоги до формування комунікативної компетенції у початковій школі.
3. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток комунікативної компетенції. Їх аналіз.
4. Добір та складання власних завдань і вправ.
5. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Розкрити основні поняття з теми:

Комунікативна компетенція – це...

Мовленнєва діяльність – це...

Культура мовлення – це...

Мовленнєва ситуація – це...

Дискусія – це...

Приклад прийому зіставлення:

Приклад прийому порівняння:

Приклад прийому навчального перекладу:

Лінгводидактичне резюме студента складається з: ...

2. Робота з таблицею змісту комунікативної компетенції.

3. Аналіз вправ, спрямованих на формування комунікативної компетенції учнів, вміщених у підручниках з української мови для початкових класів.
4. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ.
5. Добір та складання власних завдань і вправ.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
2. Навчальні програми початкової школи (1-4 класи). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8793/>
3. Хуторський А.В. Ключові компетенції як компонент особистісно-орієнтованої освіти. // Народна освіта. – 2003. - № 2.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 5

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування мовної компетенції.

Мета роботи: ознайомити студентів із сутністю та змістом мовної компетенції; розвивати у студентів навички формування в учнів мовної компетенції в умовах білінгвального навчання; виховувати мовне чуття.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (мовна компетенція, інтерференція, транспозиція).
2. Сутність і зміст мовної компетенції.
3. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток мовної компетенції.
4. Добір та складання власних завдань і вправ.
5. Заповнення лінгводидактичного резюме.
6. Письмове індивідуальне опитування.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Розкрити ключових понять з теми:
Мовна компетенція – це...
Інтерференція – це...
Транспозиція – це...
2. Робота з таблицею змісту мовної компетенції.
3. Аналіз вправ, вміщених у підручниках з української мови для початкових класів, спрямованих на формування мовної компетенції учнів.
4. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ.
5. Добір та складання власних завдань і вправ.
6. Самостійна письмова робота з теми семінарського заняття:
  - Дайте визначення поняттю *мовна компетенція*.
  - Мовна компетенція належить до базових чи до метапредметних компетенцій ЛДК?
  - Наведіть приклад вправи на формування мовної компетенції із застосуванням *прийому зіставлення*.
  - Наведіть приклад вправи на формування мовної компетенції із застосуванням *прийому порівняння*.

- Наведіть приклад вправи на формування мовної компетенції із застосуванням *прийому навчального перекладу*.
- Дайте визначення поняттям *синоніми, антоніми та омоніми*.
- Дайте визначення поняттю *багатозначні слова*.
- Дайте визначення поняттю *споріднені слова*.
- Дайте визначення поняттю *орфограма*.
- Дайте визначення поняттю *фразеологізми*.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Асанова А.Е. Компетентнісний підхід до лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови у початковій школі в полілінгвальному середовищі// Проблеми освітнього і наукового контентів професійної підготовки вчителів філологів/ Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, Вип.20 (30), 2013 р. Спец.вип. Актуалітети філологічної освіти та науки, м. Київ. С. 3-5.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
3. Навчальні програми початкової школи (1-4 класи). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8793/>

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 6

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування лінгвістичної компетенції.

Мета роботи: ознайомити студентів із сутністю, змістом та методикою формування лінгвістичної компетенції; розвивати вміння працювати зі словниками; виховувати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття поняття «лінгвістична компетенція».
2. Сутність і зміст лінгвістичної компетенції.
3. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток лінгвістичної компетенції.
4. Добір та складання власних завдань і вправ.
5. Заповнення лінгводидактичного резюме.
6. Фронтальне опитування:

Методичні вказівки щодо виконання:

1. *Лінгвістична компетенція – це...*
2. Ознайомлення і робота з таблицею змісту лінгвістичної компетенції, таблицями «Навчальні лінгвістичні словники української мови», «Навчальні дво- і тримовні словники і довідники».
3. Аналіз програми та підручників з української мови для учнів початкових класів на наявність у них вимог, вправ та завдань з формування в учнів лінгвістичної компетенції.
4. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ.
5. Добір та складання власних завдань і вправ.
6. Опитування засвоєного матеріалу.
  - Дайте визначення поняттю «лінгвістична компетенція».
  - У чому полягає методична сутність лінгвістичної компетенції?
  - Назвіть типи навчальних лінгвістичних словників української мови.
  - Які автори-укладачі шкільних лінгвістичних словників Вам відомі?
  - Назвіть навчальні дво- і тримовні словники і довідники, їх авторів-укладачів.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Девлетов Р. Р. Русско-украинско-крымскотатарский лингводидактический словарь. / Р.Р.Девлетов – Симферополь: Оджакъ, 2010. – 178с.
2. Девлетов Р.Р. Сопоставление как методический прием при обучении русскому языку учащихся национальной школы в условиях формирования национально-русского двуязычия / Р.Р. Девлетов// Дисс.на соиск.научн.степ. к.п.н. по спец-ти 13.00.02 – теория и методика обучения. – М., 1991–156 с.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
4. Хорошковська О.Н.Українська мова: підр. для 2 кл.загальноосв.навч.закл. / О.Н. Хорошковська, Г.І. Охота. – К.: Освіта, 2007.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 7

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування соціокультурної компетенції.

Мета роботи: ознайомити студентів на практичному рівні із сутністю, та змістом соціокультурної компетенції ; розвинути навички формування соціокультурної компетенції в учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання; виховувати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття поняття «соціокультурна компетенція».
2. Методична сутність соціокультурної компетенції в умовах співвживання української, кримськотатарської та російської мов.
3. Доповіді студентів з теми семінарського заняття. Обговорення.
4. Робота з таблицею змісту соціокультурної компетенції.
5. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток соціокультурної компетенції.
6. Розробка завдань і вправ з її формування у полікультурному середовищі.
7. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. *Соціокультурна компетенція – це...*
2. Поясніть особливості формування соціокультурної компетенції полікультурному середовищі.
3. Робота з таблицею змісту соціокультурної компетенції, таблицями «Навчальні лінгвістичні словники української мови», «Навчальні дво- і тримовні словники і довідники».
4. Аналіз підручників з української мови для учнів початкових класів на наявність у них вправ та завдань з формування в учнів соціокультурної компетенції.
5. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ.
6. Добір та складання власних завдань і вправ.
7. Обґрунтуйте відмінність вправ та завдань з формування соціокультурної компетенції від інших.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Бацевич Ф. С. Українсько-російський словник термінів міжкультурної комунікації/ Ф. С. Бацевич, Г. Ю. Богданович. – Сімферополь ; [Саки] : Підприємство "Фенікс", 2011. – 281 с. – Бібліогр.: с.258-259.
2. Богданович Г.Ю., Новікова Т.Ю. та ін.// Мовний етикет: російсько-українсько-кримськотатарські відповідники: навч. посіб.// Г.Ю.Богданович, Т.Ю.Новікова, І.Г.Балашова, Н.В.Буц, Л.С.Селенділі, Р.Р.Девлетов.– Київ: Педагогічна думка, 2012.– 200 с.
3. Девлетов Р. Р. Русско-украинско-крымскотатарский лингводидактический словарь. / Р. Р.Девлетов – Симферополь: Оджакъ, 2010. – 178с.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 8

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування лінгвопедагогічної компетенції.

Мета роботи: розкрити поняття «лінгвопедагогічна компетенція», ознайомити студентів з особливостями, змістом та методикою формування лінгвопедагогічної компетенції; виховувати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 2.

Зміст роботи:

1. Розкриття поняття «лінгвопедагогічна компетенція».
2. Методична сутність та особливості лінгвопедагогічної компетенції.
3. Доповіді студентів з теми семінарського заняття. Обговорення.
4. Робота з таблицею змісту лінгвопедагогічної компетенції.
5. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на її формування та розвиток.
6. Розробка завдань і вправ з її формування в умовах трилінгвального навчання. Застосування прийомів зіставлення, порівняння, навчального перекладу.
7. Класифікація вправ за їх спрямуванням.
8. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. *Лінгвопедагогічна компетенція – це...*
2. Особливості виділення лінгвопедагогічної компетенції у наукових джерелах.
3. Аналіз місту лінгвопедагогічної компетенції за таблицею.
4. Виконання та аналіз системи бінарних завдань і вправ з формування та розвитку лінгвопедагогічної компетенції.
5. Добір та складання власних завдань і вправ.
6. Класифікація запропонованих вправ та завдань за їх спрямуванням (на формування яких саме базових компетенцій спрямовані та чи інша вправа або завдання).

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Девлетов Р.Р. Сопоставление как методический прием при обучении русскому языку учащихся национальной школы в условиях формирования национально-русского двуязычия / Р.Р. Девлетов// Дисс.на соиск.научн.степ. к.п.н. по спец-ти 13.00.02 – теория и методика обучения. – М., 1991–156 с.
2. Усеїнов С. М. Великий кримськотатарсько-російсько-український словник / С. М. Усеїнов. – Сімферополь: СОНАТ, 2004. – 448 с.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 9

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика формування метапредметних компетенцій.

Мета роботи: ознайомити студентів з метапредметними компетенціями; навчити методиці їх формування в учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання; виховувати мовну і мовленнєву особистість.

Кількість годин: 6.

Зміст роботи:

1. Розкриття ключових понять з теми (метапредметні компетенції, перекладацька компетенція, бі- і трилінгвальна компетенція, крос-культурна компетенція, предметна компетенція, інформаційна компетенція, загальнометодична компетенція, літературознавча компетенція).
2. Методична сутність та особливості кожної з метапредметних компетенцій у структурі ЛДК.
3. Виступи студентів з доповідями та рефератами. Обговорення.
4. Виконання системи бінарних завдань і вправ, спрямованих на формування та розвиток мета предметних компетенцій.
5. Розробка завдань і вправ з їх формування в умовах полікультурного навчання. Застосування прийомів зіставлення, порівняння, навчального перекладу.
6. Класифікація завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних метапредметних компетенцій.
7. Письмова самостійна робота.
8. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Виступи студентів з доповідями та рефератами на теми:
  - «Діалог культур при формуванні метапредметних компетенцій учнів».
  - «Особливості формування метапредметних компетенцій у початковій школі в умовах трилінгвального навчання».
2. Виконання та аналіз завдань і вправ з формування та розвитку метапредметних компетенцій.
3. Добір та складання власних завдань і вправ.

4. Класифікація запропонованих завдань і вправ за їх спрямованістю на формування в учнів конкретних метапредметних компетенцій.
5. Самостійна письмова робота з теми семінарського заняття:
  - Дайте визначення поняттю *метапредметні компетенції*. Поясніть їх сутність за значення у професійному становленні педагога.
  - Наведіть приклади завдань та вправ на формування кожної з мета предметних компетенцій.
  - Охарактеризуйте методи та прийоми, які Ви застосовували під час складання цих завдань та вправ. Обґрунтуйте свій вибір.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Асанова А.Е. Мовна гра як прийом формування перекладацької компетенції майбутнього вчителя української мови/ А.Е. Асанова// «Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского» – 2014г., г.Симферополь. – Т. 27(66) № 1 Ч.1 Филология. Социальные коммуникации. – С. 170-175.
2. Асанова А.Е. Шляхи формування білінгвальної методичної компетенції майбутніх учителів української мови у кримській початковій школі / А.Е. Асанова// Вісник Черкаського університету.– Зб. статей. – Черкаси–№ 15 (308). – С. 15-21. (Сер.: Педагогічні науки). – 2014.
3. Девлетов Р. Р. Русско-украинско-крымскотатарский лингводидактический словарь. / Р. Р.Девлетов – Симферополь: Оджакъ, 2010. – 178с.
4. Новікова Т. Ю. Компетентнісний підхід у Кримському контексті: багатомовна освіта//Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації. – Ч.1 / Нац. акад.пед. наук України – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2014 –С.241-248.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКОЇ РОБОТИ № 10

Зі спецсемінару: «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».

Тема роботи: Методика складання фрагментів і планів-конспектів уроків української мови в початковій школі.

Мета роботи: ознайомити студентів використовувати систему завдань та вправ при складанні фрагментів і планів-конспектів уроків української мови; навчити розробляти фрагменти і плани-конспекти уроків української мови в початковій школі з кримськотатарською мовою навчання методиці їх формування в учнів початкової школи з кримськотатарською мовою навчання; виховувати висококваліфікованих фахівців.

Кількість годин: 4.

Зміст роботи:

1. Визначення критеріїв та показників сформованості в учнів початкових класів лінгводидактичної компетентності.
2. Оволодіння алгоритмом розробки фрагментів і планів-конспектів уроків української мови із застосуванням дібраних та самостійно складених вправ та завдань, спрямованих на формування в учнів базових та метапредметних компетенцій.
3. Самостійна розробка фрагментів і планів-конспектів уроків української мови. Їх презентація.
4. Аналіз і корекція робіт.
5. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Методичні вказівки щодо виконання:

1. Заповнення таблиці критеріїв та показників сформованості в учнів початкових класів лінгводидактичної компетентності.
2. Аналіз і корекція робіт. Самооцінка і оцінка досягнень однокласників.
3. Заповнення лінгводидактичного резюме.

Посібники та інструменти:

Навчально-методичний посібник «Навчально-методичні матеріали з формування лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови в початковій школі (у школах з кримськотатарською мовою навчання)»/ Р.Р. Девлетов, А.Е. Асанова. – Сімферополь: Оджакъ, 2014. – 144 с.

Література:

1. Девлетов Р. Р. Русско-украинско-крымскотатарский лингводидактический словарь. / Р. Р. Девлетов – Симферополь: Оджакъ, 2010. – 178с.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Постанова КМУ № 462. Чинний від 20.04.11 року]. – К, 2011.
3. Кучерук О.А. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: Навч. посіб. – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 182 с.
4. Навчальні програми початкової школи (1-4 класи) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/materials/program/8793/>
5. Усеїнов С. М. Великий кримськотатарсько-російсько-український словник / С. М. Усеїнов. – Симферополь: СОНАТ, 2004. – 448 с.
6. Хорошковська О.Н. Українська мова: Мова і мовлення. Правопис: Підр. для 4кл. загальноосв. шк. з рос. мовою навчання / О.Н. Хорошковська, Н.О. Воскресенська, А.О. Свашенко. – К.: Промінь, 2004. – 144 с.

Методические рекомендации составлены

_____ преп. Асановой А.Э.

Утверждены на заседании кафедры ТПНО

Протокол № _____ от _____ 2014 г.

Заведующий кафедрой _____ (Девлетов Р.Р.)

**Питання для підготовки до заліку зі спецсемінару
«Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови
початкової школи»**

1. Мета і завдання спецсемінару «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи».
2. Зв'язок спецсемінару «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи» з іншими дисциплінами та педагогічною практикою.
3. Сутність понять «дидактика», «лінгводидактика». Історія виникнення та становлення лінгводидактики як науки.
4. Психолінгвістичні та лінгводидактичні засади навчання української мови у початковій школі.
5. Сутність поняття «мотивація до навчальної діяльності». Види мотивів.
6. Мовленнєві та мовні здібності, білінгвальні мовні здібності.
7. Основні методи, прийоми, засоби, технології та принципи навчання української мови у початковій школі.
8. Зарубіжні та українські лінгводидакти, які займалися питаннями компетентнісного підходу.
9. Зміст компетенцій згідно з нормативними документами з мовної освіти?
10. Сутність понять «компетентність», «компетенція».
11. Проблема співвідношення та визначення понять «компетентність» та «компетенція».
12. Головна мета впровадження компетентнісного підходу до мовної освіти.
13. Поняття «лінгводидактична компетентність», її сутність і структура.
14. Базові компетенції лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови у початковій школі.
15. Метапредметні компетенції лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів української мови у початковій школі.
16. Сутність поняття «комунікативна компетенція» та її зміст.

17. Зіставлення, порівняння, навчальний переклад як провідні методичні прийоми навчання мовам.
18. Методика формування та розвитку комунікативної компетенції.
19. Визначення поняття «мовленнєва діяльність» та її види.
20. Методика використання видів мовленнєвої діяльності на уроках української мови в процесі формування комунікативної компетенції учнів?
21. Визначення поняття «культура мовлення».
22. Визначення поняття «інтонація» та її роль у формування комунікативної компетенції.
23. Прийом фотографування при роботі над визначенням типу тексту.
24. Визначення поняття «мовленнєва ситуація» та доцільність її використання в аспекті формування комунікативної компетенції.
25. Визначення понять «монолог», «діалог» і «полілог».
26. Визначення поняття «дискусія» і методика формування навичок дискусійного мовлення молодших школярів?
27. Сутність поняття «мовна компетенція» та її зміст.
28. Методика формування мовної компетенції.
29. Робота над синонімами, антонімами та омонімами при формування мовної компетенції.
30. Методика роботи над багатозначними словами при формуванні мовної компетенції.
31. Опрацювання споріднених слів при формуванні мовної компетенції.
32. Прийоми роботи над фразеологізмами при формуванні мовної компетенції.
33. Робота над орфограмою при формування мовної компетенції
34. Сутність поняття «лінгвістична компетенція», її зміст.
35. Методика формування лінгвістичної компетенції.
36. Типи навчальних лінгвістичних словників української мови.
37. Автори-укладачі шкільних лінгвістичних словників.
38. Навчальні дво- і тримовні словники і довідники, їх автори-укладачі.
39. Сутність поняття «соціокультурна компетенція», її зміст.

40. Методика формування соціокультурної компетенції в умовах співвживання української, кримськотатарської та російської мов.
41. Використання українських, російських та кримськотатарських формул мовного етикету при формуванні соціокультурної компетенції.
42. Сутність поняття «лінгвопедагогічна компетенція», її зміст.
43. Методика формування лінгвопедагогічної компетенції.
44. Вживання прислів'їв із лексикою на позначення моральних якостей людини при формуванні лінгвопедагогічної компетенції.
45. Методика формування загальнопедагогічної компетенції у білінгвальному навчальному середовищі.
46. Сутність поняття «текстова компетенція» і її зміст.
47. Методика формування текстової компетенції.
48. Характеристика і методична сутність метапредметних компетенцій.
49. Критерії сформованості лінгводидактичної компетентності молодших школярів.
50. Методика використання системи бі- і трилінгвальних завдань та вправ на уроках української мови в початковій школі.

Вопросы к зачету составлены

_____ Асановой А.Э.

Утверждены на заседании кафедры ТПНО

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Заведующий кафедрой _____ (Девлетов Р.Р.)

Тестові завдання зі спецсемінару «Лінгводидактична підготовка майбутніх учителів української мови початкової школи»

За правильні відповіді на закриті тестові питання (1-9) студент отримує по 1 балу. За правильні відповіді на відкриті тестові питання (10-13) - по 4 бали.

6. *Лінгводидактична компетентність* – це:
  - а) сукупність знань, умінь та навичок навчання мови в українсько-кримськотатарському середовищі;
  - б) сукупність базових та метапредметних компетенцій, що дозволяють успішно здійснювати професійну/навчальну діяльність в умовах навчального контактування української та кримськотатарської мов;
  - в) знання та уміння їх застосовувати на уроках української мови.
7. Які з цих явищ – *транспозицію* чи *інтерференцію* – необхідно підтримувати, а які попереджувати і запобігати?
  - а) *транспозицію* – підтримувати, а *інтерференцію* – запобігати;
  - б) *інтерференцію* – підтримувати, а *транспозицію* – запобігати;
  - в) запобігати як *інтерференцію*, так і *транспозицію*
8. *Транспозиція* – це:
  - а) активізація знань, умінь і навичок;
  - б) негативний перенос знань, умінь та навичок з однієї мови в іншу;
  - в) позитивний перенос знань, умінь та навичок з однієї мови в іншу.
9. *Інтерференція* – це:
  - а) повторення знань, умінь і навичок;
  - б) накладання знань, умінь та навичок з першої мови на другу;
  - в) активізація знань, умінь і навичок.
10. *Зіставлення* – це:
  - а) метод;
  - б) організуюча основа уроку;
  - в) прийом.
6. *Порівняння* – це:
  - а) прийом;
  - б) метод;
  - в) зіставлення.
7. *Навчальний переклад* – це:
  - а) переклад мовної одиниці з однієї мови іншою;
  - б) вираження думки, висловленої однією мовою, граматичними і стилістичними засобами іншої мови у навчальному процесі;
  - в) семантизація мовного матеріалу у перекладних вправах.
8. *Білінгвальні мовні здібності* – це:
  - а) оволодіння двома мовами на однаково високому рівні;

б) взаємозалежне і рівнозначне оволодіння двома мовами, засвоєння рідної та іншомовної культури, швидкість оволодіння рідною і другою мовами, зокрема, ефективність використання мови в процесі комунікації, розвиток учня як двомовної і бікультурної (полікультурної) особистості.

в) здібності, що сприяють легкості й швидкості набуття мовних знань, умінь та навичок.

9. *Результат* сформованості усіх компетенцій лінгводидактичної компетентності студентів/ учнів полягає у:

а) у готовності особистості викладати українську мову на належному рівні;

б) у розвиненій мовній і мовленнєвій особистості;

в) у здатності особистості до вивчення мов.

12. Продовжіть перелік базових компетенцій, що входять до складу лінгводидактичної компетентності: *комунікативна*, ...

13. Дайте визначення цим поняттям.

14. Продовжіть перелік метапредметних компетенцій, що входять до складу лінгводидактичної компетентності: *перекладацька*, ...

15. Дайте визначення цим поняттям.

Тестовые задания составлены

_____ Асановой А.Э.

Утверждены на заседании кафедры ТПНО

Протокол № _____ от _____ 20____ г.

Заведующий кафедрой _____ (Девлетов Р.Р.)